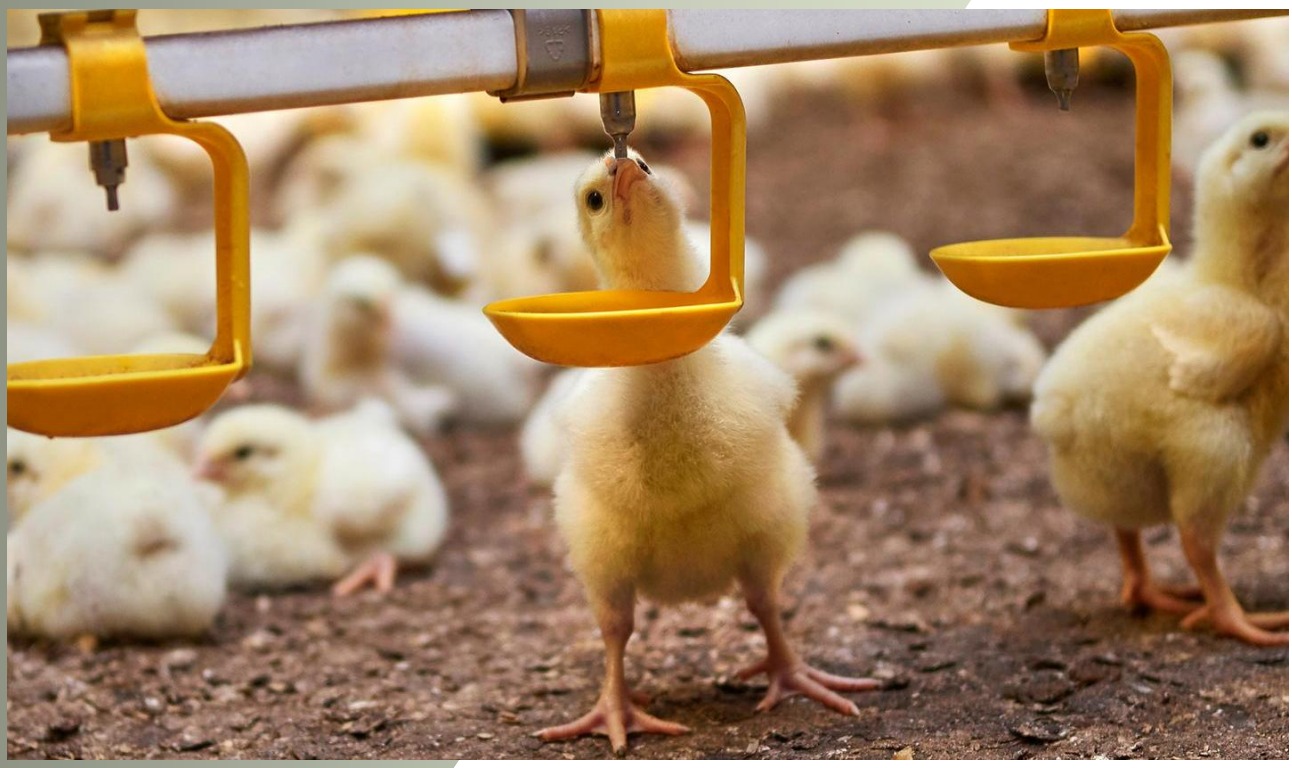
ИНФОРМАЦИЯ

ЗА ПРЕЦЕНЯВАНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ЕНТЕ 2017“ ООД

ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ: „Планирани промени в работата на инсталация за интензивно отглеждане на птици, за която е издадено кр № 256-Н0/2008 г.“ – включване на център № 6 и център № 8

ЕКО ДИЗАЙН - 2010 ООД

Шумен 9700, ул. „Съединение“ № 71, етаж 2, офис 5
тел. +359 (0)897 906 958, e-mail: ekodizain2010@gmail.com

октомври 2026 г.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД 10

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ 10

1. Име, ЕГН, местожителство, гражданство на възложителя – физическо лице, седалище и единен идентификационен номер на юридическо лице 10
2. Пълен пощенски адрес 11
3. Телефон, факс и e-mail.....11
4. Лице за контакти 11

II. РЕЗЮМЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ: 11

1. Характеристики на инвестиционното предложение: 11
а) Размер, засегната площ, параметри, мащабност, обем, производителност, обхват, оформление на инвестиционното предложение в неговата цялост; 11
б) Взаимовръзка и кумулиране с други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения;.....12
в) Използване на природни ресурси по време на строителството и експлоатацията на земните недра, почвите, водите и на биологичното разнообразие;.....13
г) Генериране на отпадъци - видове, количества и начин на третиране, и отпадъчни води;.....13
г.1. Генериране на отпадъци 13
г.2. Генериране на отпадъчни води 15
д) Замърсяване и вредно въздействие; дискомфорт на околната среда; 16
е) Риск от големи аварии и/или бедствия, които са свързани с инвестиционното предложение;.....16
ж) Рисковете за човешкото здраве поради неблагоприятно въздействие върху факторите на жизнената среда по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.....17
2. Местоположение на площадката, включително необходима площ за временни дейности по време на строителството.....17
3. Описание на основните процеси (по проспектни данни), капацитет, включително на съоръженията, в които се очаква да са налични опасни вещества от приложение № 3 към ЗООС.....22
3.1. Основни съоръжения и процеси.....22
3.2. Опасни химични вещества и смеси. 25
4. Схема на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура.....28
5. Програма за дейностите, включително за строителство, експлоатация и фазите на закриване, възстановяване и последващо използване. 28
6. Предлагани методи за строителство.....28
7. Доказване на необходимостта от инвестиционното предложение. 28
8. План, карти и снимки, показващи границите на инвестиционното предложение, даващи информация за физическите, природните и антропогенните характеристики, както и за разположените в близост елементи от Националната екологична мрежа и най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита, и отстоянията до тях.....29
9. Съществуващо земеползване по границите на площадката или трасето на инвестиционното предложение. 30

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

10. Чувствителни територии, в т.ч. чувствителни зони, уязвими зони, защитени зони, санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди и др.; Национална екологична мрежа. 30
11. Други дейности, свързани с инвестиционното предложение (например добив на строителни материали, нов водопровод, добив или пренасяне на енергия, жилищно строителство). 34
12. Необходимост от други разрешителни, свързани с инвестиционното предложение. 35

III. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОЕТО МОЖЕ ДА ОКАЖЕ ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ НЕСТАБИЛНИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, ПОРАДИ КОЕТО ТЕЗИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ, И ПО-КОНКРЕТНО: 35

1. Съществуващо и одобрено земеползване; 35
2. Мочурища, крайречни области, речни устия; 35
3. Крайбрежни зони и морска околна среда; 35
4. Планински и горски райони; 35
5. Защитени със закон територии; 35
6. Засегнати елементи от Националната екологична мрежа; 36
7. Ландшафт и обекти с историческа, културна или археологическа стойност; 36
8. Територии и/или зони и обекти със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита. 36

IV. ТИП И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПОТЕНЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, КАТО СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ВЕРОЯТНИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ПОСЛЕДИЦИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ВСЛЕДСТВИЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ: 36

1. Въздействие върху населението и човешкото здраве, материалните активи, културното наследство, въздуха, водата, почвата, земните недра, ландшафта, климата, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии. 36
1.1. Въздействие върху населението и човешкото здраве. *36*
1.1.2.1. Въздействие върху здравето на населението 37
1.1.2.2. Въздействие върху здравето на персонала 37
1.2. Въздействие върху материалните активи. *38*
1.3. Въздействие върху културното наследство. *38*
1.4. Въздействие върху атмосферния въздух. *38*
1.4.1. Въздействие на емисиите на вредни вещества върху качеството на атмосферния въздух. 38
1.4.2. Характеристика на компонентите на средата. 42
1.4.3. Неорганизирани емисии в атмосферния въздух 65
1.4.4. Емисии на интензивно миришещи вещества във въздуха 65
1.5. Въздействие върху водите. *65*
1.6. Въздействие върху почвите. *66*
1.7. Въздействие върху земните недра. *66*
1.8. Въздействие върху ландшафта. *66*

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

1.9. Въздействие върху биологично разнообразие. 67
1.10. Въздействие върху защитени територии.....67
2. Въздействие върху елементи от Националната екологична мрежа, включително на разположените в близост до инвестиционното предложение.....67
3. Очакваните последици, произтичащи от уязвимостта на инвестиционното предложение от риск от големи аварии и/или бедствия. 68
4. Вид и естество на въздействието (пряко, непряко, вторично, кумулативно, краткотрайно, средно- и дълготрайно, постоянно и временно, положително и отрицателно). 68
5. Степен и пространствен обхват на въздействието - географски район; засегнато население; населени места (наименование, вид - град, село, курортно селище, брой на населението, което е вероятно да бъде засегнато, и др.). 72
6. Вероятност, интензивност, комплексност на въздействието. 72
7. Очакваното настъпване, продължителността, честотата и обратимостта на въздействието. 72
8. Комбинирането с въздействия на други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения. 72
9. Възможността за ефективно намаляване на въздействията. 72
10. Трансграничен характер на въздействието. 72
11. Мерки, които е необходимо да се включат в инвестиционното предложение, свързани с избягване, предотвратяване, намаляване или компенсиране на предполагаемите значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве. 73
V. ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС КЪМ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.....73

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Приложение № II.1-1	Документи за собственост
Приложение № II.8-1	Карта с разположението на центровете и населените места
Приложение № II.8-2	Карта с разположението на най-близката защитена зона
Приложение № II.8-3	Скици на поземлените имоти
Приложение № II.8-4	Карта с отстоянията до обектите, подлежащи на здравна защита
Приложение № IV.1.4-1	Моделиране дисперсията на замърсителите в атмосферния въздух
Приложение № IV.1.4-2	.DAT files

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ:

1. BAT (Best Available Techniques) - най-добри налични техники
2. ISO (International Standardization Organization) - Международна организация по стандартизация
3. PLUME - програма за моделиране на разпространението на емисиите в атмосферата
4. бр. - брой
5. БТ – безопасност на труда
6. ВиК – водоснабдяване и канализация
7. ДВ – държавен вестник
8. ЗЗВВХВПП – Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества препарати и продукти
9. ЗООС – Закон за опазване на околната среда
10. ЛПС – локално пречиствателно съоръжение
11. ПСОВ – пречиствателна станция за отпадъчни води
12. МОСВ – Министерство на околната среда и водите
13. МПС – моторно(и) превозно(и) средство(а)
14. НДНТ – най-добри налични техники
15. ОВОС – Оценка на въздействие върху околната среда
16. ПДК - пределно допустима концентрация
17. ПМС – постановление на Министерския съвет
18. пр. – продукт
19. ПУП – Проект за устройствен план
20. РИОСВ – регионална инспекция по околната среда и водите
21. сур. – суровина
22. БДС – български държавен стандарт
23. ГСМ – гориво за смазочни материали
24. изм. – изменение
25. доп. – допълнение
26. ЛОС – летливи органични съединения
27. ХН – хигиенни норми
28. СНЕ – схема за намаляване на емисии
29. ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
30. АЕЕ – Агенция по енергийна ефективност
31. ННЕ – норми за неорганизирани емисии
32. СНЕ - стойност на неорганизираните емисии
33. КАВ – качество на атмосферния въздух
34. ДОП – долен оценъчен праг
35. ОР – органични разтворители
36. ДО – допустимо отклонение
37. БДДР – Басейнова дирекция „Дунавски район“
38. ЖО – животновъден обект
39. ЗВ – Закон за водите
40. ЗУО – Закон за управление на отпадъците
41. КР – комплексно разрешително
42. ОДБХ – Областна дирекция по безопасност на храните
43. ПВТ – подземно водно тяло
44. ПУРБ – План за управление на речните басейни
45. ПУРН – План за управление на риска от наводнения

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

46. СЖП – странични животински продукти
47. СОЗ – санитарно-охранителна зона

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

ИЗПОЛЗВАНИ ДИМЕНСИИ:

1. dB – децибел
2. g/nm^3; (г/н.м^3)- грама на нормален м^3
3. Gcal - гигакалория
4. Gcal/t - гигакалории на тон
5. Hz – херц
6. kCal/t – килокалория на тон
7. kg/m^3 – кг/м^3
8. kg/t (кг/т) – килограма на тон
9. kg/y (кг/год.) – килограма за година
10. kWh - киловат часа
11. kWh/y - киловат часа за година
12. kWh/m^3 - киловат часа на м^3
13. kWh/t пр.- киловат часа на тон продукт
14. l – литър
15. l/сек. (l/s)- литри на секунда
16. m^3 - кубични метра
17. m^3/h; (м^3/ч) – м^3 за час
18. m^3/y; (м^3/год.) - м^3 за година
19. mg/dm^3 (мг/дм^3) - милиграм на кубически дециметър
20. mg/m^3 (мг/м^3) - милиграм на кубически метър
21. mg/Nm^3; (мг/н.м^3) – милиграм на нормален м^3
22. MW – мегават
23. MWh - мегават-часа
24. MWh/t сур.- мегават часа на тон суровина
25. MWh/y (MWh/г.) - мегават часа за година
26. nm^3 (н.м^3)– нормален кубичен метър
27. nm^3/h; Nm^3/ч. (нм^3/ч) - нормален кубически метър на час
28. nm^3/y; (н.м^3/год) – нормален м^3 за година
29. t/y; t/г.;(т/год.) – тона за година
30. t/h; (т/ч) – тона за час
31. хил. т - 1 000 (хиляда) тона
32. тегл.% - тегловни проценти
33. g/h – грама за час
34. g/ед.п - грама за единица продукт

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

УВОД

Настоящата информация за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) е изготвена съгласно Приложение № 2 към чл. 6 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС), в съответствие с указанията на РИОСВ-Враца, дадени с писмо рег. № ОВОС-ЕО-65-[7]/12.02.2025 г. на РИОСВ-Враца, и с изискванията на чл. 93, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

С посоченото писмо РИОСВ-Враца е определила, че към настоящия момент се разглежда включването в условията на КР № 256-Н0-И1-А1/2022 г. на дейностите по отглеждане на птици в Център № 6 и Център № 8, за експлоатацията на които са проведени регламентираните в ЗООС процедури (Решение № ВР-24-ПР/2018 г. и Решение № ВР-26-ПР/2018 г.). Включването на Център № 6 и Център № 8 попада в обхвата на т. 1, буква „д“ („интензивно животновъдство“) от Приложение № 2 към ЗООС и в хипотезата на чл. 93, ал. 1, т. 2 от същия закон и подлежи на процедура по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. За включването на Център № 7 се провежда отделна процедура по реда на Глава шеста от ЗООС, въз основа на самостоятелно уведомление за инвестиционно предложение.

Мястото на реализация попада под разпоредбите на чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС), поради което в настоящата информация е включена и информацията по чл. 10, ал. 1 и 2 от Наредбата за ОС (раздел IV, т. 2).

В изпълнение на указанията на РИОСВ-Враца в информацията подробно са описани всички основни и спомагателни дейности, свързани с инвестиционното предложение, видът и количеството на хладилния агент (фреон) в хладилните камери за умрели птици, разгънатата застроена площ (РЗП) на предвидените строително-монтажни работи и мерките за недопускане на рискови ситуации.

Целта на разработката е да представи точна и адекватна информация за определяне на въздействието на инвестиционното предложение, да опише и оцени преките и непреките въздействия върху човека и компонентите и факторите на околната среда и да набележи необходимите мерки за предотвратяване или намаляване на отрицателните последици върху тях.

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

1. ИМЕ, ЕГН, МЕСТОЖИТЕЛСТВО, ГРАЖДАНСТВО НА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ – ФИЗИЧЕСКО ЛИЦЕ, СЕДАЛИЩЕ И ЕДИНЕН ИДЕНТИФИКАЦИОНЕН НОМЕР НА ЮРИДИЧЕСКО ЛИЦЕ

Възложител: „ЕНТЕ 2017“ ООД

Седалище и адрес на управление: Държава: България, обл. Пловдив, общ. Асеновград, гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

ЕИК: 204446079

2. ПЪЛЕН ПОЩЕНСКИ АДРЕС

Пълен пощенски адрес: Държава: България, обл. Пловдив, общ. Асеновград, гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77

3. ТЕЛЕФОН, ФАКС И E-MAIL

Телефон: +359 (0) 885 217 744

Адрес на електронна поща: 2017ente@gmail.com

4. ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТИ

Управител: Елеонора Недялкова Рашкова

Лице за контакт: Атанас Видев

Телефон: +359 (0) 885 217 744

Адрес на електронна поща: 2017ente@gmail.com

II. РЕЗЮМЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

1. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

а) Размер, засегната площ, параметри, мащабност, обем, производителност, обхват, оформление на инвестиционното предложение в неговата цялост;

Инвестиционното предложение предвижда промяна в съществуваща дейност – планирани промени в работата на Инсталация за интензивно отглеждане на птици, за която е издадено Комплексно разрешително № 256-Н0/2008 г., издадено с решение № 256-Н0-И0-А0/2008 г., изменено с решение № 256-Н0-И1-А0/2015 г. и актуализирано с решение № 256-Н0-И1-А1/2022 г. Инвестиционното предложение ще се реализира в рамките на центрове за отглеждане на птици № 1, 4, 4а, 5, 6 и 8, разположени в землищата на с. Мраморен и с. Чирен, общ. Враца, обл. Враца. Имотите и прилежащите сгради са собственост на „ЕНТЕ 2017“ ООД /Приложение № II.1-1/.

Към настоящия момент с условията на КР е разрешена експлоатацията на центрове № 1, 4, 4а и 5 с общ капацитет 2 841 600 места за птици. Планираните промени включват:

- Включване на съществуващи Център № 6 и Център № 8 към инсталацията, за която е издадено КР;
- Промяна във вида на отглежданите птици – отглеждане на бройлери и/или патици мюлари във всички сгради на инсталацията (отглеждане на родители на бройлери и на стокови носачки няма да се извършва);

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- Подмяна на отоплителните уреди на сградите – монтаж на отоплителни печки на твърдо гориво (пелети) с топлинна мощност 450 kW;
- Подмяна на вентилационната система на сградите;
- Монтаж на метално торохранилище за съхранение на тор към Център № 8;
- Промяна в технологията на отглеждане в 2 бр. сгради от Център № 8 – асистирано хранене на патици мюлари в модулни клетки.

Съгласно указанията на РИОСВ-Враца, Център № 7 не е предмет на настоящата информация – за него се провежда отделна процедура по реда на Глава шеста от ЗООС.

След реализиране на инвестиционното предложение инсталацията ще обхваща 54 сгради (7 двойни и 47 единични) с обща технологична площ 58 560 m². Максималният капацитет ще бъде 1 288 320 места за бройлери или 234 240 места за патици мюлари, т.е. значително по-нисък от разрешения към настоящия момент с КР капацитет (2 841 600 места за птици). Конкретният вид птици във всяка сграда ще се определя от ръководството на дружеството в зависимост от пазарната обстановка.

Инвестиционното предложение попада в обхвата на т. 1, буква „д“ от Приложение № 2 към ЗООС и в хипотезата на чл. 93, ал. 1, т. 2 от ЗООС и подлежи на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Компетентен орган е директорът на РИОСВ-Враца.

Във връзка с реализирането на инвестиционното предложение са необходими следните етапи:

- Одобряване на инвестиционното предложение по реда на Глава шеста от ЗООС;
- Закупуване и монтаж на технологично оборудване (отоплителни печки, вентилатори, оборудване за асистирано хранене) и монтаж на металното торохранилище;
- Уведомяване на компетентния орган (ИАОС) за планираните промени в работата на инсталацията по реда на чл. 122а от ЗООС;
- Експлоатация на инсталацията с новите съоръжения.

б) Взаимовръзка и кумулиране с други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения;

Инвестиционното предложение е свързано с експлоатацията на съществуващата Инсталация за интензивно отглеждане на птици (центрове № 1, 4, 4а и 5), за която е издадено КР № 256-Н0/2008 г. За дейността по отглеждане на птици в Център № 6 и Център № 8 са проведени процедури по реда на Глава шеста от ЗООС, приключили с Решение № ВР-24-ПР/2018 г. (Център № 6) и Решение № ВР-26-ПР/2018 г. (Център № 8) на директора на РИОСВ-Враца, с характер „да не се извършва ОВОС“.

Инвестиционното предложение ще се кумулира със съществуващата дейност по отглеждане на птици в центровете на дружеството. В настоящата информация е разгледано въздействието от експлоатацията на инсталацията като цяло (след реализиране на инвестиционното предложение).

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

В обхвата на въздействие не са разположени други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения със сходен характер, които да предполагат значимо кумулиране.

в) Използване на природни ресурси по време на строителството и експлоатацията на земните недра, почвите, водите и на биологичното разнообразие;

По време на монтажните дейности не се предвижда използване на природни ресурси, различни от минимални количества вода и инертни материали за фундамента на торохранилището.

По време на експлоатацията ще се използват следните ресурси:

- Вода – ориентировъчно до 70 000 m³/год. (средно около 2,2 l/s) за поене на птиците, за охлаждане и за измиване на помещенията. Водоснабдяването ще се осъществява от съществуващото водовземно съоръжение „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“ (N 43°18'4,3"; E 23°39'56,20"), за което „ЕНТЕ 2017“ ООД е подало заявление за издаване на разрешително за водовземане от подземни води (вх. № РР-02-377/30.10.2024 г. на БДДР). Водовземането ще се извършва при спазване на условията на разрешителното, което ще бъде издадено по реда на Глава четвърта от Закона за водите;
- Електроенергия – ориентировъчно до 1 500 MWh/год., доставяна по договор с „Електрохолд Трейд“ ЕАД;
- Твърдо гориво (пелети от биомаса) – ориентировъчно до 3 700 t/год. за отоплителните печки;
- Фуражи, постелъчен материал (слама, талаш, слънчогледови люспи) и дезинфектанти – доставяни от външни доставчици.

Не се предвижда изграждане на нови водовземни съоръжения. Не се предвижда използване на природни ресурси от почви, земни недра и биологично разнообразие. За питейни нужди на персонала ще се осигурява бутилирана вода.

г) Генериране на отпадъци - видове, количества и начин на третиране, и отпадъчни води;

г.1. Генериране на отпадъци

Монтажът на новото оборудване и на металното торохранилище ще бъде свързан с образуване на ограничени количества строителни отпадъци и отпадъци от опаковки. Тяхното управление ще бъде възложено на изпълнителя на строително-монтажните работи.

След реализиране на инвестиционното предложение се очаква генерирането на следните отпадъци, класифицирани съгласно Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците:

Таблица № II.1.г-1. Производствени и строителни отпадъци

Отпадък	Код	Количество [t/y]	Временно съхранява не	Оползотворяв ане, преработване	Обезвреждане

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

				и рециклиране	
Пепел от печки на твърдо гориво	10 01 01	50	Да	Да - външни фирми	Да - външни фирми
Хартиени и картонени опаковки	15 01 01	2	Да	Да - външни фирми	Не
Пластмасови опаковки	15 01 02	2	Да	Да - външни фирми	Не
Метални опаковки	15 01 04	0,5	Да	Да - външни фирми	Не
Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки и керамика (при монтажа)	17 01 07	10*	Да	Да - външни фирми	Не
Желязо и стомана (при демонтаж на старо оборудване)	17 04 05	20*	Да	Да - външни фирми	Не

* еднократно, по време на монтажните работи

Таблица № II.1.г-2. Опасни отпадъци

Отпадък	**Код**	**Количество [t/y]**	**Временно съхраняване**	**Оползотворяване, преработване и рециклиране**	**Обезвреждане**
Нехлорирани моторни, смазочни и масла за зъбни предавки на минерална основа (от дизел-агрегатите)	13 02 05*	0,2	Да	Да - външни фирми	Да - външни фирми
Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества (от дезинфектанти)	15 01 10*	0,3	Да	Да - външни фирми	Да - външни фирми
Отпадъци, чието събиране и обезвреждане е обект на специални изисквания (от ветеринарномедицински продукти)	18 02 02*	0,05	Да	Не	Да - външни фирми
Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	20 01 21*	0,1	Да	Да - външни фирми	Да - външни фирми

Всички образувани отпадъци ще се съхраняват на обособени площадки за предварително съхранение съгласно нормативните изисквания и ще се предават за оползотворяване/обезвреждане на лица, притежаващи разрешение по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), въз основа на писмени договори. Смесените битови отпадъци (код 20 03 01, ориентировъчно до 15 t/год.) ще се събират в контейнери и ще се извозват от сметосъбиращата фирма на Община Враца.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

При експлоатацията на инсталацията ще се образуват и странични животински продукти (СЖП), които не са отпадъци по смисъла на ЗУО и се управляват по реда на Регламент (ЕО) № 1069/2009 и Закона за ветеринарномедицинската дейност:

- Птичи тор (постеля):

– Произход: тор/постеля от сградите за отглеждане на птици, която се изнася след всеки производствен цикъл; торова маса от 2-те сгради за асистирано хранене на патици в Център № 8;
– Количество: ориентировъчно до 13 000 t/год. (в зависимост от вида на отглежданите птици);
– Съхранение: сухият тор се натоварва директно в транспортни средства при почистване на сградите; течната торова маса от Център № 8 се съхранява в металното торохранилище с вместимост 1 056,70 m³;
– Оползотворяване: предаване на земеделски производители за наторяване на земеделски земи съгласно сключени договори, при спазване на Наредба № 2 от 13.09.2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници и Правилата за добра земеделска практика.

- Умрели птици:

– Произход: естествена смъртност на птиците (ориентировъчно до 310 t/год.);
– Съхранение на площадката: хладилни камери (фризери) във всеки център;
– Предаване: на обект за обработка на СЖП (екарисаж) със специализиран транспорт, въз основа на сключен договор.

г.2. Генериране на отпадъчни води

Инвестиционното предложение не е свързано с формиране на производствени отпадъчни води и не се предвижда заустване на отпадъчни води във водни обекти.

Битово-фекалните отпадъчни води от санитарно-битовите помещения в центровете се събират в съществуващи водоплътни изгребни ями. Те се почистват периодично от „СТРАХИЛ ГЕОРГИЕВ-ИЧО И СИЕ“ ООД, гр. Враца, съгласно договор за почистване на водоплътни изгребни ями от 10.01.2025 г., като водите се извозват с вакуумна цистерна и се заустват в пречиствателната станция към „ВиК“ – Враца, с която изпълнителят има сключен договор. Договорът обхваща ЖО № 3054-0394 (Център № 1), ЖО № 3054-0395 (Център № 4), ЖО № 3054-0396 (Център № 4а), ЖО № 3054-0322 (Център № 5), ЖО № 3054-0435 (Център № 6) и ЖО № 3050-0607 (Център № 8).

Водите от измиване на помещенията след всеки цикъл са в ограничени количества – сградите се почистват предварително сухо (механично), след което се измиват с вода под налягане. Промивните води се събират в торовите канали и водоплътни шахти към сградите и се третират заедно с торовата маса.

Дъждовните води от покривите на сградите и от площадките се оттичат повърхностно и попиват в терена в рамките на имотите.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

д) Замърсяване и вредно въздействие; дискомфорт на околната среда;

Основните източници на замърсяване при експлоатацията на инсталацията са вентилационните системи на сградите за отглеждане на птици (емисии на амоняк, прах и интензивно миришещи вещества) и комините на отоплителните печки (горивни газове). Въздействието им върху качеството на атмосферния въздух е оценено в раздел IV, т. 1.4 и в Приложение № IV.1.4-1.

Технологията на отглеждане изисква изолиране на птиците от околната среда. При спазване на това изискване дейността няма да окаже негативно въздействие върху биологичното разнообразие в района.

Използването на водоплътни изгребни ями, водоплътно метално торохранилище и бетонирани подове в сградите гарантира липсата на замърсяване на почвите и подземните води.

Птицефермите не са източници на наднормени нива на шум. Основни източници на шум са вентилаторите на сградите, които са разположени на значително разстояние от жилищните територии. Периодично ще се извършва технически преглед на вентилаторите и при необходимост – ремонт или подмяна на части.

е) Риск от големи аварии и/или бедствия, които са свързани с инвестиционното предложение;

Инвестиционното предложение не е свързано с производство, съхранение или употреба на опасни вещества в количества, които да обуславят класифициране на предприятието като предприятие с нисък или висок рисков потенциал по смисъла на Глава седма, раздел I от ЗООС. Не се предвижда извършване на взривни работи.

Потенциалните рискови ситуации, свързани с инвестиционното предложение, и предвидените мерки за недопускането им са, както следва:

Таблица № II.1.е-1. Рискови ситуации и мерки за недопускането им

Рискова ситуация	Мерки за недопускане и ограничаване на последствията
Пожар в отоплителните печки или в сградите	Печките се монтират в обособени пристройки извън помещенията за птици, с метални комини; автоматично управление на подаването на гориво; ежедневен визуален контрол и периодично почистване на печките и комините; осигуряване на пожарогасители и пожарни табла във всеки център; инструктаж на персонала; поддържане на противопожарни разстояния и достъп за пожарни автомобили.
Прекъсване на електрозахранването / отказ на вентилационната система	Аварийни дизел-агрегати с автоматично включване (АВР); алармена система към микроклиматичните контролери за температура и отказ на вентилатори; периодична проверка и поддръжка на вентилаторите и агрегатите.
Епизоотия (вкл. инфлуенца по птиците)	Разделяне на „бяла“ и „черна“ зона; санитарни филтри и дезинфекционни площадки за хора и транспортни средства; профилактична ветеринарна програма; контрол на достъпа; план за действие при съмнение за заразна болест, съгласуван с ОДБХ-Враца.
Разлив/течове от торохранилището в Център № 8	Метален водоплътен съд с антикорозионно покритие върху бетонов фундамент; контрол на нивото на пълнене и недопускане на препълване;

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Рискова ситуация	Мерки за недопускане и ограничаване на последствията
	ежемесечен визуален контрол на целостта; разполагане извън пояси I и II на СОЗ на „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“; осигуряване на сорбенти.
Изтичане на хладилен агент от хладилните камери	Херметични хладилни агрегати; проверки за херметичност и водене на дневник съгласно Регламент (ЕС) 2024/573; обслужване само от сертифициран персонал.
Разливи на дезинфектанти и дизелово гориво	Съхранение в оригинални опаковки в обособени заключени помещения с непропусклив под; наличие на сорбенти; работа с лични предпазни средства; налични информационни листове за безопасност.
Природни бедствия (земетресение, наводнение, обилни снеговалежи)	Площадките не попадат в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН); действия съгласно вътрешен авариен план; поддържане на сградите в добро техническо състояние.

С прилагането на посочените мерки не се предполага риск от големи аварии и/или бедствия при експлоатацията на инсталацията.

ж) Рисковете за човешкото здраве поради неблагоприятно въздействие върху факторите на жизнената среда по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.

Реализирането на инвестиционното предложение не предполага значително неблагоприятно въздействие върху факторите на жизнената среда:

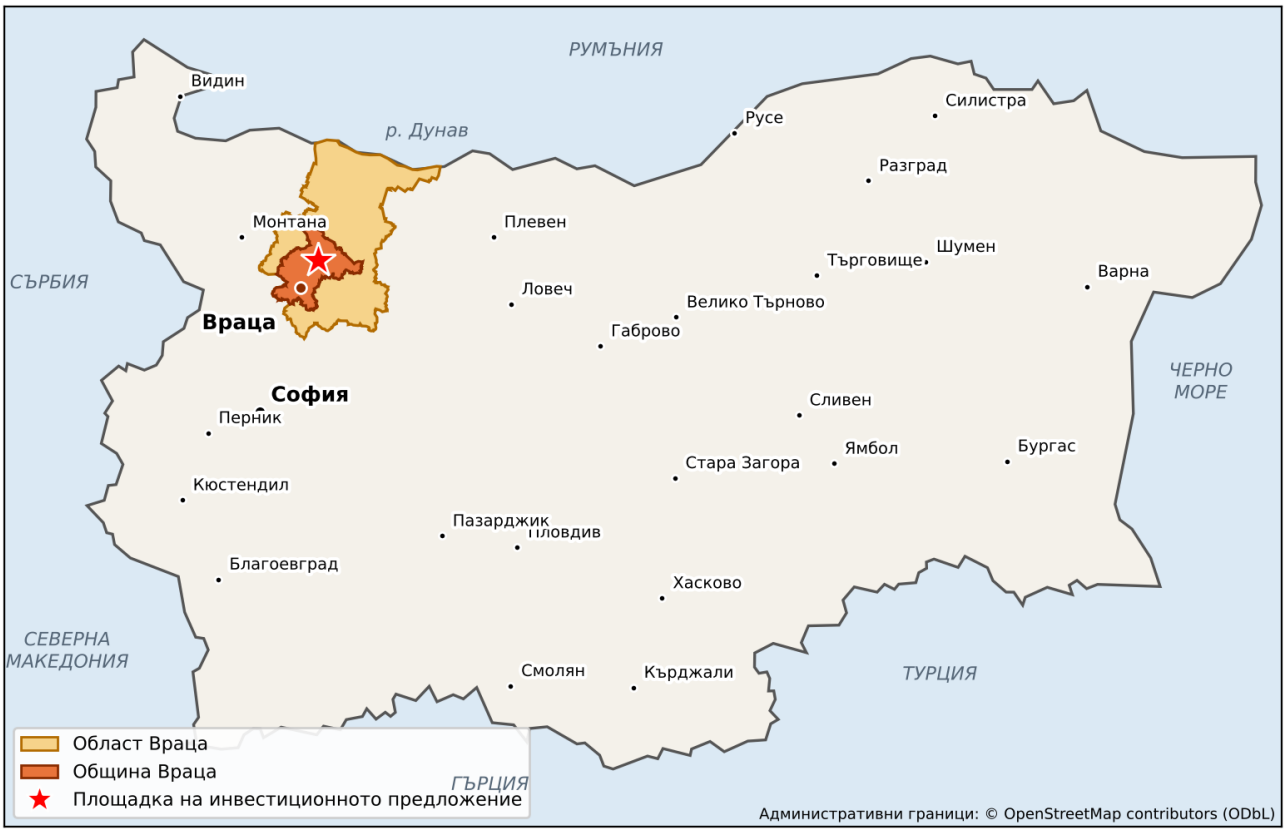
- води, предназначени за питейно-битови нужди – не се предполага неблагоприятно въздействие. Площадките не попадат в санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване;
- води, предназначени за къпане – не се предполага неблагоприятно въздействие;
- минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди – не се предполага неблагоприятно въздействие;
- шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии – възможно е неблагоприятно въздействие с ниска степен, ограничено в рамките на площадките;
- йонизиращи лъчения – не се предполага неблагоприятно въздействие;
- нейонизиращи лъчения – не се предполага неблагоприятно въздействие;
- химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение – не се предполага неблагоприятно въздействие;
- курортни ресурси – не се предполага неблагоприятно въздействие;
- въздух – предполага се неблагоприятно въздействие с ниска степен, свързано с емисиите на амоняк и интензивно миришещи вещества, ограничено в района на площадките и прилежащите земеделски територии.

2. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ПЛОЩАДКАТА, ВКЛЮЧИТЕЛНО НЕОБХОДИМА ПЛОЩ ЗА ВРЕМЕННИ ДЕЙНОСТИ ПО ВРЕМЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО.

Община Враца е разположена в Северозападна България, в югозападната част на област Враца (Фигура № II.2-1). С площ 706,236 km², което съставлява около 19,5 % от територията на областта (3 619,7 km²), тя е най-голямата от десетте общини в областта. Административен център на общината и на областта е гр. Враца. Общината граничи на северозапад с община Криводол, на североизток – с общините Борован и Бяла Слатина, на югоизток – с община

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

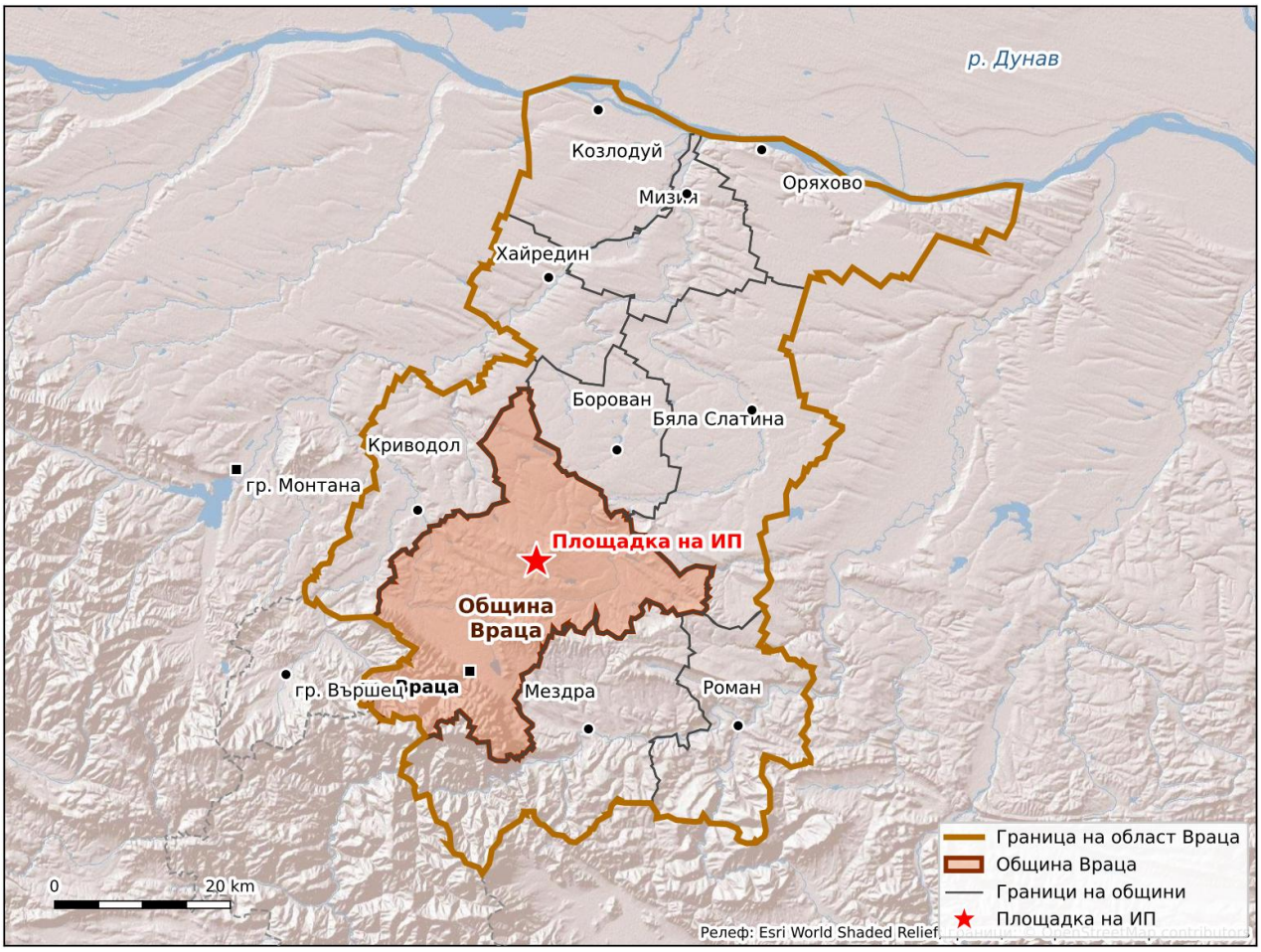
Роман, на юг – с община Мездра, на югозапад – с община Своге (Софийска област) и на запад – с община Вършец (област Монтана) (Фигура № II.2-2).

Фигура № II.2-1. Местоположение на област Враца и община Враца на територията на Република България

Общината обхваща 23 населени места – гр. Враца и селата Баница, Бели извор, Веслец, Вировско, Власатица, Върбица, Голямо Пещене, Горно Пещене, Девене, Згориград, Костелево, Лиляче, Лютаджик, Мало Пещене, Мраморен, Нефела, Оходен, Паволче, Тишевица, Три кладенци, Челопек и Чирен (Фигура № II.2-3). Към 31.12.2024 г. населението на общината е 59 130 души (около 40,5 % от населението на област Враца – 146 002 души), от които 48 147 живеят в гр. Враца (НСИ). При преброяването през 2021 г. населението на общината е 61 742 души, на с. Мраморен – 514 души, а на с. Чирен – 629 души.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Фигура № II.2-2. Община Враца в границите на област Враца и площадка на инвестиционното предложение

Релефът на общината е разнообразен – планински на юг, хълмист и нископланински в централната част и равнинен на север. Територията ѝ попада в три физикогеографски области: Западна Стара планина (северните и североизточните части на Врачанска планина с най-високата точка на общината – около 1 430 m н.в., югозападно от хижа „Пършевица“), Западен Предбалкан (Врачанското поле с надморска височина от около 400 m на югоизток до 250 m на северозапад, възвишението Милин камък – 463 m, рида Веслец – 781 m, Боровaнската могила и рида Врачански венец) и Западна Дунавска равнина в най-северната част, където в долината на р. Рибине при с. Три кладенци е най-ниската точка – около 135 m н.в.

Територията на общината се отводнява от реките Огоста (чрез р. Вертешница – приток на р. Ботуня, и р. Рибине), Скът и Искър. Изградени са множество микроязовири, използвани основно за напояване. През гр. Враца преминават първокласният път I-1 (Е79) и железопътната линия София – Мездра – Враца – Видин, а през района на с. Мраморен – второкласният път II-15 Враца – Оряхово. В южната част на общината попада Природен парк „Врачански Балкан“.

Площадката на инвестиционното предложение се намира в централната северна част на общината, в землищата на с. Мраморен и с. Чирен, на около 13 – 15 km северно – североизточно от центъра на гр. Враца, в периферията на Мраморенския карстов масив, при

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

прехода между Западния Предбалкан и Западната Дунавска равнина. Тя е разположена във водосборите на реките Скът и Вертешница (Ботуня) (Фигура № II.2-3).

Фигура № II.2-3. Населени места в община Враца и местоположение на площадката на инвестиционното предложение

Инвестиционното предложение ще се реализира в рамките на територията на бивш птицекомбинат, разположен в землищата на с. Мраморен и с. Чирен, общ. Враца. Центровете за отглеждане на птици са, както следва:

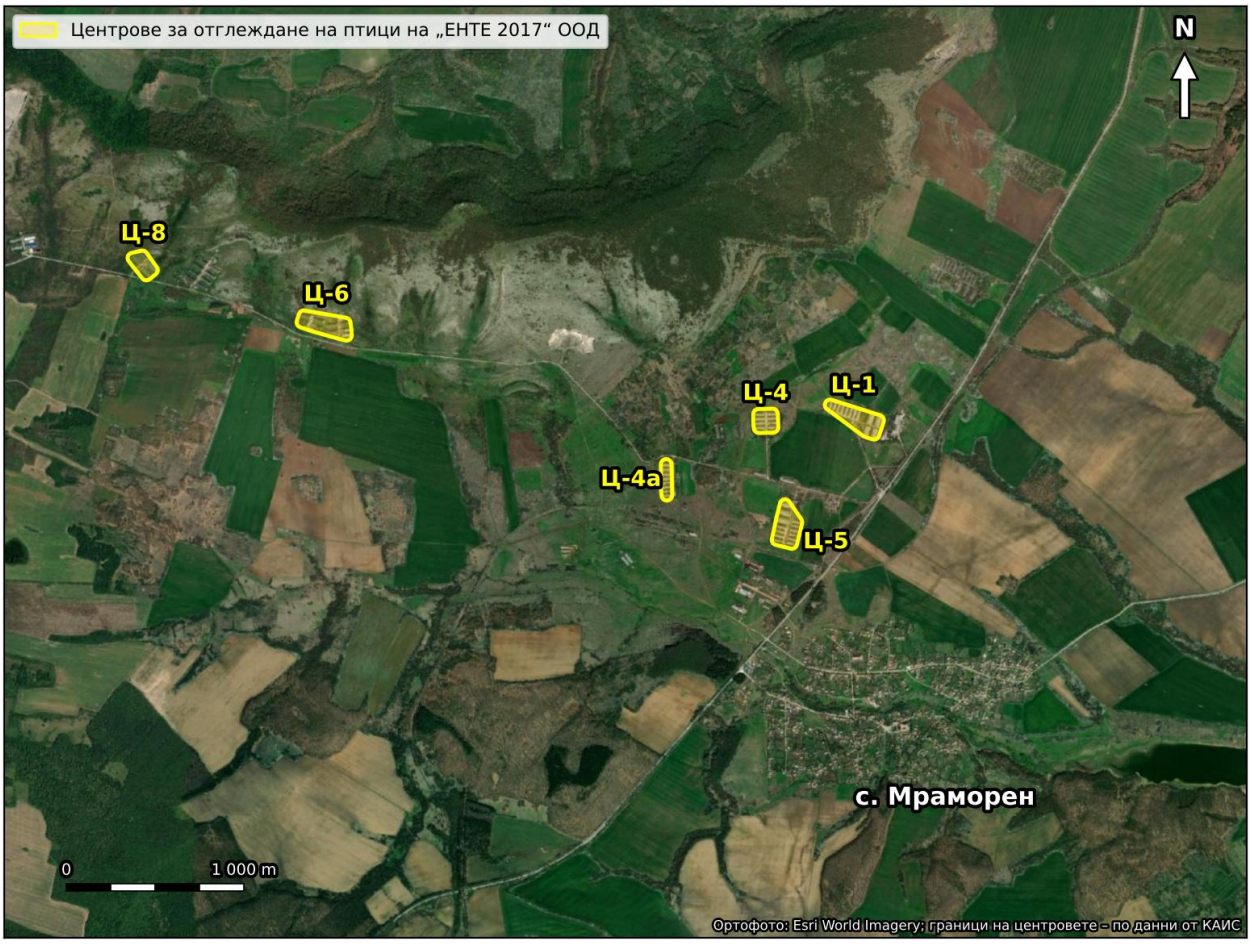
Таблица № II.2-1. Местоположение на центровете, предмет на инвестиционното предложение

Център	Местоположение	Брой сгради	Документ по Глава шеста от ЗООС
№ 1	землище на с. Мраморен, общ. Враца	12 (4 двойни и 8 единични)	КР № 256-Н0/2008 г.
№ 4	землище на с. Мраморен, общ. Враца	8 единични	КР № 256-Н0/2008 г.
№ 4а	землище на с. Мраморен, общ. Враца	8 единични	КР № 256-Н0/2008 г.
№ 5	землище на с. Мраморен, общ. Враца	13 (3 двойни и 10 единични)	КР № 256-Н0/2008 г.
№ 6	ПИ 49223.124.1, 49223.124.2, 49223.124.3,	9 единични	Решение № ВР-24-ПР/2018 г.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Център	Местоположение	Брой сгради	Документ по Глава шеста от ЗООС
	49223.124.4 и 49223.124.5, м. „Бърдо“, землище на с. Мраморен		
№ 8	ПИ 81400.129.1, 81400.130.1, 81400.130.2, 81400.130.3 и 81400.130.4, м. „Мраморенското“, землище на с. Чирен	4 единични	Решение № ВР-26-ПР/2018 г.

Географски координати на площадката на инсталацията (по данни от КР): N 43°18'40,93"; E 23°40'24,36". Имотите и прилежащите сгради са собственост на „ЕНТЕ 2017“ ООД съгласно нотариален акт за покупко-продажба на недвижими имоти от 21.08.2023 г. (центрове № 1, 4, 4а и 5) и нотариален акт за покупко-продажба на недвижими имоти от 14.11.2024 г. (центрове № 6 и № 8) /Приложение № II.1-1/.

Фигура № II.2-1. Местоположение на центровете за отглеждане на птици

Като приложения към настоящата информация са представени карта с разположението на площадките и населените места /Приложение № II.8-1/ и скици на поземлените имоти /Приложение № II.8-3/.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Не са необходими допълнителни площи за временни дейности по време на монтажните работи – те ще се извършват изцяло в границите на собствените имоти на дружеството.

3. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПРОЦЕСИ (ПО ПРОСПЕКТНИ ДАННИ), КАПАЦИТЕТ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НА СЪОРЪЖЕНИЯТА, В КОИТО СЕ ОЧАКВА ДА СА НАЛИЧНИ ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 КЪМ ЗООС.

3.1. Основни съоръжения и процеси

Включване на Център № 6 и Център № 8 към инсталацията

Към настоящия момент с условията на КР е разрешено експлоатирането на центрове № 1, 4, 4а и 5 с общ капацитет 2 841 600 места за птици (Център № 1 – 990 720 места за бройлери/пуйки; Център № 4 – 38 400 места за родители; Център № 4а – 61 440 места за стокови носачки; Център № 5 – 1 751 040 места за бройлери).

Към инсталацията се включват следните съществуващи центрове:

- Център № 6 – 9 бр. халета с общ капацитет 33 840 бр. птици съгласно удостоверение за регистрация на животновъден обект, издадено през 2018 г. от ОДБХ-Враца (ЖО № 3054-0435). За центъра е постановено Решение № ВР-24-ПР/2018 г. на РИОСВ-Враца;
- Център № 8 – 4 бр. халета с общ капацитет 15 040 бр. птици съгласно удостоверение за регистрация на животновъден обект, издадено през 2022 г. от ОДБХ-Враца (ЖО № 3050-0607). За центъра е постановено Решение № ВР-26-ПР/2018 г. на РИОСВ-Враца.

Промяна във вида на отглежданите птици и капацитет

Планираните промени включват отглеждане на птици – бройлери и/или патици мюлари във всички сгради на инсталацията. Съгласно нормативните изисквания и удостоверенията на БАБХ гъстотите на отглеждане са: за бройлери – 22 бр./m²; за патици мюлари – 4 бр./m². Капацитетът на инсталацията след реализиране на инвестиционното предложение е представен в следващата таблица:

Таблица № II.3.1-1. Капацитет на инсталацията след реализиране на инвестиционното предложение

Център	Сгради, брой	Технологична площ на сграда, m²	Бройлери – капацитет на сграда	Бройлери – капацитет на център	Мюлари – капацитет на сграда	Мюлари – капацитет на център
1	4 двойни	1 920	42 240	337 920	7 680	61 440
1	8 единични	960	21 120		3 840	
4	8 единични	960	21 120	168 960	3 840	30 720
4а	8 единични	960	21 120	168 960	3 840	30 720
5	3 двойни	1 920	42 240	337 920	7 680	61 440
5	10 единични	960	21 120		3 840	
6	9 единични	960	21 120	190 080	3 840	34 560
8	4 единични	960	21 120	84 480	3 840	15 360
ОБЩО	**54 сгради**	**58 560 m²**		**1 288 320**		**234 240**

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Максималният капацитет на инсталацията след реализиране на инвестиционното предложение ще бъде: при отглеждане на бройлери – 1 288 320 места за птици; при отглеждане на патици мюлари – 234 240 места за птици. Капацитетът е значително по-нисък от разрешения към настоящия момент с КР (2 841 600 места за птици).

Бройлерите се отглеждат подово, върху дълбока несменяема постеля (слама, талаш, слънчогледови или оризови люспи), по принципа „всичко пълно – всичко празно“. Еднодневните пилета се зареждат еднократно в сградата; угояването продължава 35 – 42 дни, след което птиците се предават за клане. Следва механично почистване, измиване, дезинфекция и санитарен престой на помещенията (около 14 дни), т.е. ориентировъчно 6 – 7 цикъла годишно.

Патиците мюлари се отглеждат подово върху дълбока сламена постеля. Еднодневните патета се настаняват в помещение „майка“, където престояват до около 15-тия ден, след което се разселват в останалите помещения и се доотглеждат до около 80-дневна възраст, когато се предават за доугояване.

Помещенията са оборудвани с автоматични хранилни линии (тръбни хранилки с бункери за фураж към сградите), поилни линии (нипелни поилки за бройлерите и улейни/нипелни поилки за патиците), вентилационна система, охладителна система (охладителни пити и/или дюзи за високо налягане), осветителна система и микроклиматичен контролер с алармена система. Фуражът се доставя от външни доставчици с фуражовози и се разтоварва чрез закрит шнек директно в металните бункери.

Подмяна на отоплителните уреди на сградите

С условията на КР е разрешена експлоатацията на 100 броя печки на природен газ (всяка по 0,123 MW), които не са налични на площадката и не се експлоатират. Към сградите ще бъдат монтирани отоплителни печки, използващи твърдо гориво от биомаса – пелети, с максимална топлинна мощност 450 kW всяка (към двойните сгради – по 2 бр. печки):

Таблица № II.3.1-2. Брой отоплителни печки и вентилатори по центрове

Център	Брой сгради	Брой отоплителни печки (450 kW)	Брой тунелни вентилатори (42 000 m³/h)
1	4 двойни	8	48
1	8 единични	8	48
4	8 единични	8	48
4а	8 единични	8	48
5	3 двойни	6	36
5	10 единични	10	60
6	9 единични	9	54
8	4 единични	4	24
ОБЩО	**54 сгради**	**61**	**366**

Печките се монтират в обособени пристройки до сградите. Топлият въздух се подава в помещенията чрез вентилатор и разпределителни въздуховоди. Горивото се зарежда в бункер с вместимост 300 – 350 kg; системата е автоматична, с локално управление – при достигане на зададената температура преминава в икономичен режим, като спира подаването на гориво и работи само на рециркулация на въздуха. Консумацията на гориво е 30 – 50 kg/h на печка при

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

пълно натоварване. Димните газове се отвеждат чрез метален комин с диаметър ф200 mm и височина 6 m.

В помещенията за бройлери се поддържа температура 30÷32°C през първите 3 дни, която ежеседмично се намалява с по 2°C до достигане на 22°C и до края на отглеждането се поддържа в границите 18÷22°C. Печките работят основно през студеното полугодие и в първите седмици от всеки цикъл.

Подмяна на вентилационната система на сградите

Съществуващата вентилационна система (по 10 бр. таванни вентилатори с дебит 7 500 m³/h и 4 бр. тунелни вентилатори с дебит 45 000 m³/h на хале) не е налична. Предвижда се към всяка единична сграда да бъдат монтирани по 6 бр. тунелни вентилатори, всеки с дебит 42 000 m³/h (към двойните сгради – по 12 бр.), разположени на торцевата стена на сградите. Входящият въздух постъпва през автоматични клапи на надлъжните стени и през охладителните пити. Вентилаторите се управляват от контролер в зависимост от температурата и влажността в помещенията, като се гарантира непрекъсната минимална вентилация.

Качеството на въздуха в сградите трябва да отговаря на следните изисквания: кислород – над 16 %; въглероден диоксид – под 0,3 %; въглероден оксид – под 40 ppm; амоняк – под 15 ppm; сероводород – под 5 ppm. Необходимият въздухообмен се движи от 1,5 до 6 m³/h/kg жива маса, а при външна температура около 30°C – до 12 m³/h/kg.

Монтаж на метално торохранилище към Център № 8

Предвижда се монтаж на метално сглобяемо торохранилище към Център № 8 – метален цилиндричен съд с вместимост 1 056,70 m³, разположен върху бетонов фундамент и снабден с бъркалка за хомогенизиране на торовите маси. В торохранилището ще се съхранява течната торова маса от 2-те сгради за асистирано хранене на патици мюлари. Вместимостта осигурява съхранение за период от около 4 месеца, след което торът се извозва за наторяване на земеделски земи съгласно сключени договори. Местоположението на торохранилището ще бъде съобразено с местоположението на водовземното съоръжение „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“ и неговата СОЗ съгласно изискванията на БДДР.

Промяна в технологията на отглеждане в 2 бр. сгради от Център № 8

Предвижда се модернизация на две съществуващи сгради в ПИ 81400.130.1 и 81400.130.2 за асистирано хранене на патици мюлари за добив на черен дроб и птиче месо (съгласно проектна документация, част „Технология“). Сградите са с РЗП по 1 050 m² (помещение 963,2 m²); във всяка сграда се монтират 12 модула с по 52 гнезда по 5 патици, или по 3 120 бр. патици на сграда (общо 6 240 бр. в двете сгради). Запазват се бункерите за фураж и торовите шахти, като се обновяват:

- отглеждането на патиците – чрез модулни клетки;
- хранителната система – чрез дозираща машина за асистирано хранене (2 – 3 пъти дневно, с предварително приготвена царевична смес);
- охладителната система – чрез дюзи за високо налягане;

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- торовата система – чрез скрепери с хидравлична станция и помпа за гъсти течности към торохранилището;
- вентилационната система.

Производственият процес е цикличен – един цикъл за доугояване (до тегло около 6,5 kg) продължава около 12 дни, последван от 2 дни профилактично прекъсване, почистване и дезинфекция. Количеството тор от една сграда е около 25 t за цикъл.

Спомагателни и поддържащи дейности

Към всеки център функционират следните спомагателни съоръжения и дейности:

- контролно-пропускателни пунктове, битови сгради и санитарни филтри за персонала („бяла“ и „черна“ зона);
- дезинфекционни площадки (вани) за транспортни средства и за хора;
- бункери (силози) за съхранение на фураж към сградите;
- помещения с хладилни камери (фризери) за временно съхранение на умрели птици;
- складови помещения за дезинфектанти и ветеринарномедицински продукти;
- аварийни дизел-агрегати за непрекъснато електрозахранване;
- водоплътни изгребни ями за битово-фекални отпадъчни води;
- вътрешноплощадкова пътна мрежа и трафопостове.

Хладилни камери за умрели птици. Във всеки от центровете № 1, 4, 4а, 5, 6 и 8 има по една хладилна камера (общо 6 бр.) с херметичен хладилен агрегат, зареден с хладилен агент R404A (флуориран парников газ, ПГП 3922), с количество до 3,0 kg на камера, или общо до 18 kg за инсталацията. [Типични стойности – видът и количеството на хладилния агент да се потвърдят по табелките на агрегатите.] При количество над 5 t CO_2-еквивалент на агрегат ще се извършват проверки за херметичност съгласно Регламент (ЕС) 2024/573 относно флуорсъдържащите парникови газове, ще се води дневник на оборудването, а обслужването ще се извършва от сертифициран персонал.

Строително-монтажни работи (СМР). Не се предвижда изграждане на нови сгради за отглеждане на птици, реконструкция или основен ремонт на съществуващите сгради. Предвидените СМР включват: изграждане на пристройки за отоплителните печки към сградите – около 12 m² на печка, общо около 730 m²; изграждане на бетонов фундамент и монтаж на металното торохранилище към Център № 8 – около 180 m². Общата РЗП на предвидените СМР е около 910 m². [Стойностите са ориентировъчни – да се потвърдят по проектната документация.] Останалите дейности са монтаж на оборудване в рамките на съществуващите сгради.

3.2. Опасни химични вещества и смеси.

На площадките няма да се съхраняват големи количества опасни химични вещества и смеси. Използват се ограничени количества дезинфектанти (биоциди) – напр. PACHICO DZF BA, и дизелово гориво за аварийните дизел-агрегати. Дезинфектантите се доставят непосредствено преди използването им и се съхраняват в обособени заключени складови помещения с непропусклив под.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

В съответствие с изискванията на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях е извършена проверка за приложимост на Глава седма, раздел I от ЗООС. Наличните количества са значително под праговите количества по Приложение № 3 към ЗООС и предприятието не се класифицира като предприятие с нисък или висок рисков потенциал.

Складовите помещения отговарят на изискванията на Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси: ограничен достъп, непропусклив под, естествена вентилация, наличие на сорбенти и пожарогасители, налични информационни листове за безопасност.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Таблица № II.3.2-1. Инвентаризационен списък на използваните опасни химични вещества и смеси

Химично наименование	CAS №	ЕС №	Категория/категории на опасност съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP)	Класификация съгласно приложение № 3 към чл. 103, ал. 1 ЗООС	Вид на технологичното съоръжение/ съоръжения	Проектен капацитет на технологичното съоръжение/съоръжения (в тонове)	Налично количество (в тонове)	Физични свойства
Дизелово гориво	68334-30-5 / 67762-38-3	269-822-7 / 267-015-4	H226, H304, H315, H332, H351, H373, H411	т. 34 (нефтопродукти)	Резервоари на дизел-агрегатите	до 0,3 на агрегат	до 1,5	Течност
PACHICO DZF BA (дезинфектант) – съдържа дидецилдиметиламониев хлорид и кватернерни амониеви съединения, бензил-C12-16-алкилдиметил, хлориди	7173-51-5 / 68424-85-1	230-525-2 / 270-325-2	H314, H400, H410	Раздел „Е“ – Е1	Складови помещения	0,5	до 0,5	Течност, безцветна, pH 7–8, плътност 1,05–1,09 kg/l

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Годишното количество използвани дезинфектанти е ориентировъчно до 2 t, а максимално съхраняваното количество – до 0,5 t.

4. СХЕМА НА НОВА ИЛИ ПРОМЯНА НА СЪЩЕСТВУВАЩА ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА.

Площадките на центровете са с изградени пътни връзки чрез вътрешноплощадкова пътна мрежа и общински пътища, свързващи с. Мраморен и с. Чирен с гр. Враца и с републиканската пътна мрежа. Не се предвижда изграждане на нова или промяна на съществуващата пътна инфраструктура.

5. ПРОГРАМА ЗА ДЕЙНОСТИТЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ЗА СТРОИТЕЛСТВО, ЕКСПЛОАТАЦИЯ И ФАЗИТЕ НА ЗАКРИВАНЕ, ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПОСЛЕДВАЩО ИЗПОЛЗВАНЕ.

Предвижда се реализация на инвестиционното предложение да се извърши на следните етапи:

- Одобряване на инвестиционното предложение по реда на Глава шеста от ЗООС;
- Монтаж на оборудването – поетапно по центрове, без прекъсване на дейността в останалите центрове (ориентировъчно 6 – 12 месеца);
- Уведомяване на ИАОС по реда на чл. 122а от ЗООС и актуализиране на КР;
- Експлоатация на инсталацията.

Към настоящия момент дружеството не планира прекратяване на дейността. При евентуално прекратяване площадките ще бъдат почистени от торови маси, отпадъци и химични вещества, като сградите могат да бъдат използвани за друга стопанска дейност. Изпълнението на всички етапи ще бъде съобразено с изискванията на действащото законодателство.

6. ПРЕДЛАГАНИ МЕТОДИ ЗА СТРОИТЕЛСТВО.

Не се предвижда изграждане на нови сгради. Пристройките за печките ще бъдат изпълнени като леки конструкции (метална конструкция с панели) върху бетонов фундамент. Металното торохранилище ще бъде монтирано сглобяемо (болтови съединения) върху монолитен бетонов фундамент. Монтажът на вентилаторите, печките и технологичното оборудване ще се извършва с ръчни инструменти и леки повдигателни средства. Изкопните работи са ограничени до фундаментите, с дълбочина до около 1,0 – 1,5 m. Не се предвижда използване на взрив.

7. ДОКАЗВАНЕ НА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Инвестиционното предложение е продиктувано от необходимостта от оптимизиране на производствената дейност на дружеството, като в рамките на единна инсталация с комплексно разрешително се обединят собствените центрове за отглеждане на птици в района, за които са проведени процедури по Глава шеста от ЗООС.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Реализацията на инвестиционното предложение ще допринесе за:

- гъвкаво адаптиране на производството към пазарното търсене чрез възможност за отглеждане на бройлери и/или патици мюлари;
- намаляване на разрешения с КР капацитет от 2 841 600 до 1 288 320 места за птици, с което се намаляват и емисиите на амоняк и интензивно миришещи вещества от инсталацията;
- преминаване от отопление на природен газ (неналично на площадката) към отопление с възобновяем енергиен източник – биомаса (пелети);
- подобряване на микроклимата и хуманното отношение към птиците чрез модерна вентилационна и охладителна система;
- контролирано съхранение на течната торова маса от Център № 8 във водоплътно торохранилище и оползотворяването ѝ като органичен тор;
- запазване и създаване на работни места в селски район.

Инвестиционното предложение съответства на целите на Общата селскостопанска политика на ЕС, на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. и на стратегията „От фермата до трапезата“ по отношение на повишаване на конкурентоспособността на животновъдните стопанства, ресурсната и енергийната ефективност и хуманното отношение към животните.

8. ПЛАН, КАРТИ И СНИМКИ, ПОКАЗВАЩИ ГРАНИЦИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, ДАВАЩИ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФИЗИЧЕСКИТЕ, ПРИРОДНИТЕ И АНТРОПОГЕННИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ, КАКТО И ЗА РАЗПОЛОЖЕНИТЕ В БЛИЗОСТ ЕЛЕМЕНТИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА И НАЙ-БЛИЗКО РАЗПОЛОЖЕНИТЕ ОБЕКТИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗДРАВНА ЗАЩИТА, И ОТСТОЯНИЯТА ДО ТЯХ.

Към настоящата информация са приложени: карта с разположението на центровете и населените места /Приложение № II.8-1/; карта с разположението на най-близката защитена зона /Приложение № II.8-2/; скици на поземлените имоти /Приложение № II.8-3/; карта с отстоянията до най-близките обекти, подлежащи на здравна защита /Приложение № II.8-4/.

Най-близо разположената защитена зона е BG0000594 „Божия мост - Понора“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-262/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 41/18.05.2021 г.), на отстояние около 3,7 km (Център № 8) до 7,3 km (Център № 1) от площадките (Приложение № II.8-2).

Съгласно § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Наредбата за ОВОС „Обекти, подлежащи на здравна защита“ са жилищните сгради, лечебните заведения, училищата, детските градини и ясли, висшите учебни заведения, спортните обекти, обектите за временно настаняване, местата за отдих и развлечения, както и обектите за производство на храни по § 1, т. 37 от допълнителните разпоредби на Закона за храните, стоковите борси и тържищата за храни. В разглеждания случай най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита, са жилищни сгради в с. Мраморен и с. Чирен, разположени на отстояние, както следва:

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- Центрове № 1, 4, 4а и 5 – жилищни сгради в с. Мраморен на около 1 020 m (Център № 1), 1 120 m (Център № 4), 980 m (Център № 4а) и 470 m (Център № 5);
- Център № 6 – жилищни сгради в с. Мраморен на около 2 920 m (до жилищните сгради в с. Чирен – около 3 640 m);
- Център № 8 – жилищни сгради в с. Чирен на около 2 610 m (до жилищните сгради в с. Мраморен – около 4 020 m).

Отстоянията са определени по кадастралната карта (КАИС на АГКК) от най-близката сграда за отглеждане на птици в съответния център до най-близката сграда с функционално предназначение „жилищна сграда“ (сгради с идентификатори 49223.501.765.1 и 49223.501.285.1 в с. Мраморен и 81400.501.670.1 в с. Чирен) и са представени в Приложение № II.8-4.

9. СЪЩЕСТВУВАЩО ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ ПО ГРАНИЦИТЕ НА ПЛОЩАДКАТА ИЛИ ТРАСЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Имотите, предмет на инвестиционното предложение, са част от територията на бивш птицекомбинат и са с начин на трайно ползване „за животновъдна ферма“, „за животновъден комплекс“ и „за селскостопански, горски, ведомствен път“. Площадките граничат с други имоти на бившия птицекомбинат (включително Център № 7 на дружеството), земеделски земи (ниви и пасища), полски и общински пътища. Не се предвижда промяна на съществуващото земеползване.

10. ЧУВСТВИТЕЛНИ ТЕРИТОРИИ, В Т.Ч. ЧУВСТВИТЕЛНИ ЗОНИ, УЯЗВИМИ ЗОНИ, ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ, САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИ ЗОНИ ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ И СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ И ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ НА МИНЕРАЛНИ ВОДИ, ИЗПОЛЗВАНИ ЗА ЛЕЧЕБНИ, ПРОФИЛАКТИЧНИ, ПИТЕЙНИ И ХИГИЕННИ НУЖДИ И ДР.; НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА.

Площадките на инвестиционното предложение не попадат в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии и в обхвата на защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. Най-близо разположената защитена зона е BG0000594 „Божия мост - Понора“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-262/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 41/18.05.2021 г.), на отстояние около 3,7 km (Център № 8) до 7,3 km (Център № 1) от площадките (Приложение № II.8-2).

Съгласно становище на Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) с изх. № ПУ-01-58-(1)/31.01.2025 г.:

- инвестиционното предложение попада в повърхностни водни тела BG1OG200R008 „р. Скът от извор до Бъркачево“ – в умерено екологично състояние (поради отклонение от СКОС по показател общ азот) и добро химично състояние, и BG1OG600R007 „р. Вертешница от извор до вливане в р. Ботуня“ – в умерено екологично състояние (по показатели общ азот и общ фосфор) и добро химично състояние;

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- инвестиционното предложение попада в подземно водно тяло BG1G000K1AP043 „Карстови води в Мраморенския масив“ – в лошо химично състояние (поради отклонение от СКОС по показател NO_3) и добро количествено състояние;
- попада в зона за защита на питейните води от подземни водни тела по чл. 119а, ал. 1, т. 1 от ЗВ (всички подземни водни тела) и в чувствителна зона BGCSARI07 по чл. 119а, ал. 1, т. 3 от ЗВ;
- не попада в нитратно уязвима зона (потвърдено и с писмо на БДДР изх. № РД-07-13-(1)/2024 г.), в зони за отдих и водни спортове, в зони за стопански ценни видове риби, в защитени територии и зони за местообитания и птици по чл. 119а, ал. 1, т. 2, 4 и 5 от ЗВ;
- центрове № 6 и № 8 не попадат в СОЗ, определени по реда на Наредба № 3/16.10.2000 г., и в буферни зони (с радиус 1 000 m) около водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване без определена СОЗ. За съществуващото водовземно съоръжение „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“ има определена СОЗ със Заповед № СОЗ-43/08.02.2005 г. на директора на БДДР;
- инвестиционното предложение не попада в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) и е допустимо спрямо ПУРБ 2022 – 2027 г. и ПУРН 2022 – 2027 г. в Дунавски район, при спазване на мерките PM_1, GD_1, PM_2, NI_1, EW_3 и CA_2 от ПУРБ и законовите изисквания, посочени в становището.

Площадките не попадат в санитарно-охранителни зони около водоизточници на минерални води.

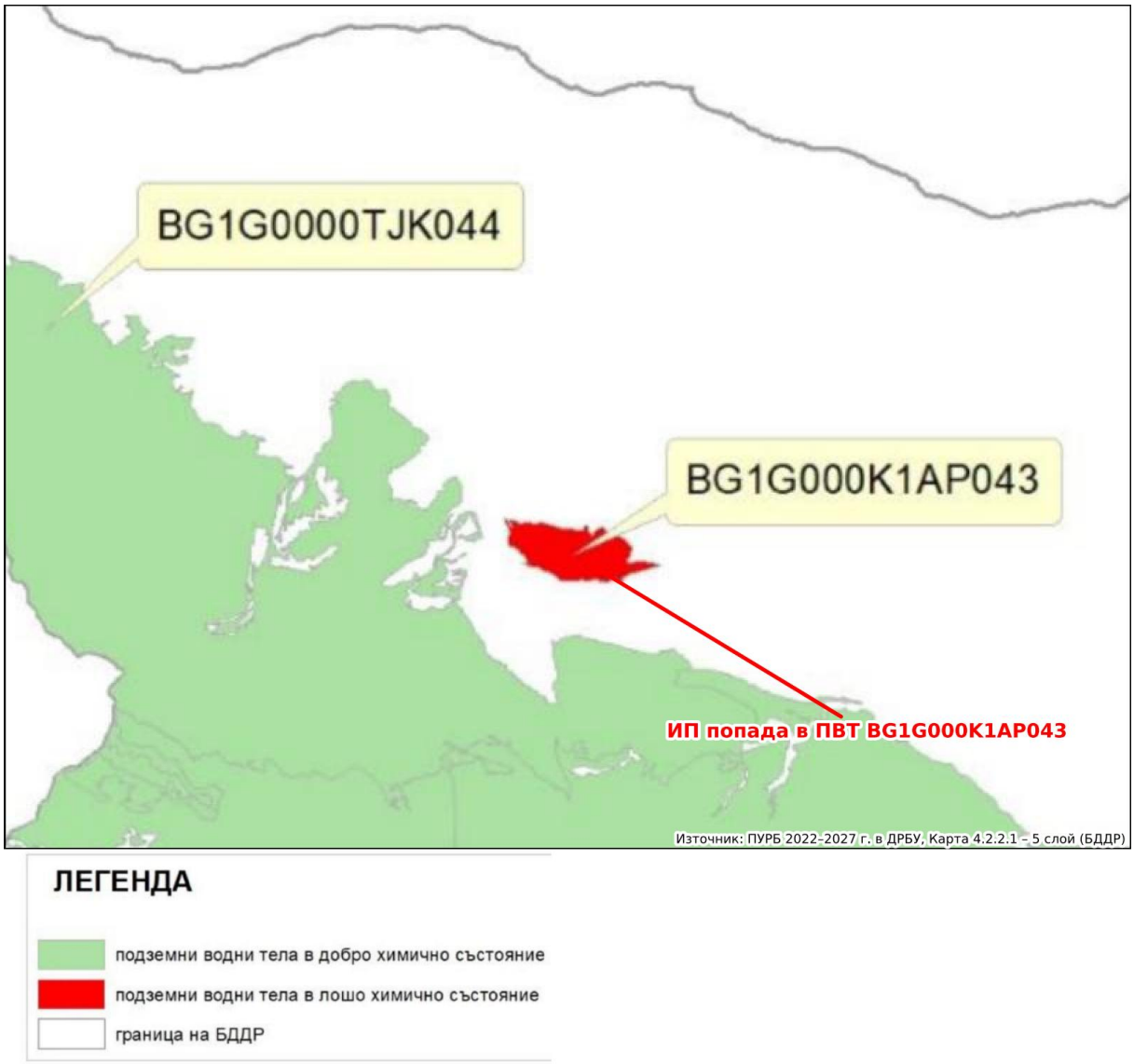
Местоположението на инвестиционното предложение спрямо повърхностните и подземните водни тела и спрямо районите със значителен потенциален риск от наводнения съгласно ПУРБ 2022 – 2027 г. и ПУРН 2022 – 2027 г. в Дунавски район е показано на Фигури № II.10-1 – II.10-3. Площадките са разположени извън РЗПРН, като най-близките райони със значителен потенциален риск от наводнения отстоят на повече от 10 km от тях.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Фигура № II.10-1. Повърхностни водни тела и оценка на екологичното им състояние/потенциал в района на инвестиционното предложение (извадка от Карта 4.1.2.1 на ПУРБ 2022 – 2027 г. в ДРБУ)

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Фигура № II.10-2. Химично състояние на подземно водно тяло BG1G000K1AP043 „Карстови води в Мраморенския масив“ (извадка от Карта 4.2.2.1 – 5 слой на ПУРБ 2022 – 2027 г. в ДРБУ)

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Фигура № II.10-3. Райони със значителен потенциален риск от наводнения в района на инвестиционното предложение (извадка от Приложение Б на ПУРН 2022 – 2027 г. в ДРБУ)

11. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ (НАПРИМЕР ДОБИВ НА СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ, НОВ ВОДОПРОВОД, ДОБИВ ИЛИ ПРЕНАСЯНЕ НА ЕНЕРГИЯ, ЖИЛИЩНО СТРОИТЕЛСТВО).

За реализиране на инвестиционното предложение не е необходимо изграждане на нова техническа инфраструктура – водопровод, електропровод, пътища или жилищно строителство. Не се предвижда добив на строителни материали.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

12. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ДРУГИ РАЗРЕШИТЕЛНИ, СВЪРЗАНИ С ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

- Уведомяване на ИАОС за планирани промени в работата на инсталацията по реда на чл. 122а от ЗООС и актуализиране/изменение на КР № 256-Н0/2008 г.;
- Разрешително за водовземане от подземни води от „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“ по реда на Глава четвърта от Закона за водите (подадено заявление вх. № РР-02-377/30.10.2024 г. в БДДР);
- Разрешения по реда на Закона за устройство на територията за пристройките и торохранилището, когато се изискват;
- Актуализиране на регистрацията на животновъдните обекти в ОДБХ-Враца при промяна на вида и броя на отглежданите птици.

III. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОЕТО МОЖЕ ДА ОКАЖЕ ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ НЕСТАБИЛНИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, ПОРАДИ КОЕТО ТЕЗИ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТРЯБВА ДА СЕ ВЗЕМАТ ПОД ВНИМАНИЕ, И ПО-КОНКРЕТНО:

1. СЪЩЕСТВУВАЩО И ОДОБРЕНО ЗЕМЕПОЛЗВАНЕ;

Инвестиционното предложение ще се реализира в съществуващи центрове за отглеждане на птици на територията на бивш птицекомбинат в землищата на с. Мраморен и с. Чирен, общ. Враца. Имотите са с начин на трайно ползване „за животновъдна ферма“ и сходни, в които са разположени съществуващи сгради за отглеждане на птици. Не се предвижда промяна на съществуващото земеползване.

2. МОЧУРИЩА, КРАЙРЕЧНИ ОБЛАСТИ, РЕЧНИ УСТИЯ;

Площадките не попадат в близост до мочурища, крайречни области или речни устия.

3. КРАЙБРЕЖНИ ЗОНИ И МОРСКА ОКОЛНА СРЕДА;

Площадките не попадат в крайбрежни зони и морска околна среда.

4. ПЛАНИНСКИ И ГОРСКИ РАЙОНИ;

Площадките са разположени в хълмист предпланински район на Мраморенския карстов масив и не попадат в горски територии. Не се засягат горски площи.

5. ЗАЩИТЕНИ СЪС ЗАКОН ТЕРИТОРИИ;

Площадките не попадат в защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии. Най-близката защитена територия от по-голям мащаб – Природен парк „Врачански Балкан“, е разположена южно от гр. Враца, на значително разстояние от площадките, и не се засяга.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

6. ЗАСЕГНАТИ ЕЛЕМЕНТИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА;

Националната екологична мрежа се състои от защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии, и защитени зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие. Реализирането на инвестиционното предложение не засяга елементи от Националната екологична мрежа. Най-близо разположената защитена зона е BG0000594 „Божия мост - Понора“, на около 7,5 km.

7. ЛАНДШАФТ И ОБЕКТИ С ИСТОРИЧЕСКА, КУЛТУРНА ИЛИ АРХЕОЛОГИЧЕСКА СТОЙНОСТ;

Районът на инвестиционното предложение се характеризира с антропогенно изменен ландшафт – комбинация от земеделски (ниви и пасища), селищни, комуникационни и промишлени (бивш птицекомбинат) ландшафти. Инвестиционното предложение ще се реализира в рамките на съществуващи застроени площадки, поради което не се очаква промяна на ландшафта. Новите елементи – пристройките за печките и металното торохранилище – са с малки размери и не променят облика на територията.

Площадките не засягат и не са в близост до обекти с историческа, културна или археологическа стойност.

8. ТЕРИТОРИИ И/ИЛИ ЗОНИ И ОБЕКТИ СЪС СПЕЦИФИЧЕН САНИТАРЕН СТАТУТ ИЛИ ПОДЛЕЖАЩИ НА ЗДРАВНА ЗАЩИТА.

Площадките не попадат в територии и/или зони и обекти със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита. Съгласно § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Наредбата за ОВОС „Обекти, подлежащи на здравна защита“ са жилищните сгради, лечебните заведения, училищата, детските градини и ясли, висшите учебни заведения, спортните обекти, обектите за временно настаняване, местата за отдих и развлечения, както и обектите за производство на храни по § 1, т. 37 от допълнителните разпоредби на Закона за храните, стоковите борси и тържищата за храни. Най-близките такива обекти са жилищните сгради в с. Мраморен и с. Чирен, посочени в раздел II, т. 8 /Приложение № II.8-4/.

IV. ТИП И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ПОТЕНЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, КАТО СЕ ВЗЕМАТ ПРЕДВИД ВЕРОЯТНИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ПОСЛЕДИЦИ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА ВСЛЕДСТВИЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ:

1. ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ НАСЕЛЕНИЕТО И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, МАТЕРИАЛНИТЕ АКТИВИ, КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, ВЪЗДУХА, ВОДАТА, ПОЧВАТА, ЗЕМНИТЕ НЕДРА, ЛАНДШАФТА, КЛИМАТА, БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ И НЕГОВИТЕ ЕЛЕМЕНТИ И ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ.

1.1. Въздействие върху населението и човешкото здраве.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

1.1.1. Демографска характеристика и здравен статус на населението.

Населението на област Враца към 07.09.2021 г. е 152 813 души, а на община Враца – 61 742 души (НСИ, Преброяване 2021). Към 2023 г. населението на областта е 147 619 души. Областта се характеризира с отрицателен естествен прираст (-10,9 ‰ през 2023 г. при -6,8 ‰ средно за страната) и застаряваща възрастова структура – делът на населението на 65 и повече години е 25,0 % (при 23,8 % за страната). Очакваната продължителност на живота е 70,9 години (73,5 години за страната). Коефициентът на детска смъртност е под средния за страната (Регионални профили: показатели за развитие, 2024 г.).

Основните причини за смъртност и заболеваемост в областта, както и в страната, са болестите на органите на кръвообращението, новообразуванията и болестите на дихателната система, които не са свързани с дейности от вида на инвестиционното предложение.

1.1.2. Въздействие върху населението. Здравен риск.

Здравен риск за населението възниква при негативно въздействие върху един или няколко компонента на околната среда. Поради тази причина в следващите точки са разгледани предполагаемите влияния на дейността върху всеки от тези компоненти.

1.1.2.1. Въздействие върху здравето на населението

Очакваните потенциални въздействия върху здравето на населението са свързани с емисиите на амоняк и интензивно миришещи вещества от сградите, горивните газове от отоплителните печки, транспорта и управлението на тора и умрелите птици. С оглед на отстоянията до населените места, намаляването на разрешения капацитет и прилагането на най-добри налични техники, при спазване на технологичната и екологичната дисциплина не се очаква значително отрицателно въздействие върху здравето на населението. Резултатите от моделирането на разсейването на емисиите (т. 1.4.1 и Приложение № IV.1.4-1) показват, че в най-близките населени места концентрациите на амоняк са под 0,1 %, а на ФПЧ10 – под 0,16 % от съответните краткосрочни норми.

1.1.2.2. Въздействие върху здравето на персонала

Въздействието върху здравето на персонала е свързано с работа в среда с повишени концентрации на прах и амоняк в помещенията, с риск от трудови злополуки при монтажните дейности и при обслужване на оборудването, както и с риск от зоонози. Ще се спазват изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и Наредба № 2/22.03.2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи. Персоналът ще бъде инструктиран и ще използва лични предпазни средства.

С цел предпазване от инфекции по птиците и предотвратяване на епизоотии се прилагат следните мерки:

- отделяне на „бяла зона“ от „черна зона“ с ограничен достъп на хора, животни и превозни средства;
- преминаване на персонала през санитарен филтър;
- спазване на профилактична ветеринарна програма;

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- почистване и дезинфекция на помещенията след всеки цикъл;
- дезинфекция на всички влизащи в обекта превозни средства и хора;
- контрол на гризачи, насекоми и диви птици.

1.1.3. Фактори, които биха могли да повлияят отрицателно върху населението:

- Инфекциозни заболявания – птиците се отглеждат в затворени помещения и не се пускат навън. Евентуален контакт с околната среда е възможен единствено при зареждане и при изнасяне за клане. Чрез прилагане на мерките за биосигурност рискът от внасяне или изнасяне на инфекциозни заболявания се свежда до минимум;
- Шум – основни източници са вентилаторите на сградите. С оглед на отстоянията до жилищните територии не се очаква превишаване на граничните стойности по Наредба № 6/26.06.2006 г.;
- Горивни газове от отоплителните печки – печките са с единична топлинна мощност 0,45 MW (под 0,5 MW), работят основно през студеното полугодие и емисиите им (прах, NOx, SO_2, CO) не се нормират съгласно Наредба № 1/27.06.2005 г.;
- Неорганизирани емисии – от транспортни средства (фуражовози, камиони за пелети, тор и птици), които са периодично действащи и с незначителен принос;
- Интензивно миришещи вещества – характерни за дейността; разгледани в т. 1.4.4.

Като заключение, реализирането на инвестиционното предложение няма да окаже значително негативно въздействие върху здравето на хората.

1.2. Въздействие върху материалните активи.

Реализирането на инвестиционното предложение ще окаже положителен дълготраен ефект върху материалните активи на дружеството. Експлоатацията няма да доведе до промени или нарушаване на материалните активи на околните имоти.

1.3. Въздействие върху културното наследство.

На площадките и в непосредствена близост не са разположени обекти на недвижимото културно наследство. Въздействието е нулево.

1.4. Въздействие върху атмосферния въздух.

1.4.1. Въздействие на емисиите на вредни вещества върху качеството на атмосферния въздух.

При експлоатацията на инсталацията ще функционират следните източници на емисии в атмосферния въздух:

- Изпускащи устройства (тунелни вентилатори) на сградите за отглеждане на птици – общо 366 бр. вентилатора с дебит по 42 000 m^3/h – емисии на амоняк, прах и интензивно миришещи вещества;

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- Комини на отоплителните печки на пелети – общо 61 бр. печки с топлинна мощност по 0,45 MW, височина на комина 6 m, диаметър ф200 mm – емисии на прах, NOx, SO_2 и CO;
- Металното торохранилище към Център № 8 – емисии на амоняк и интензивно миришещи вещества.

Съгласно Наредба № 1/27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, за горивни инсталации с номинална топлинна мощност от 0,5 до 50 MW, използващи твърдо гориво, се прилагат норми за допустими емисии (НДЕ). Отоплителните печки са с единична мощност 0,45 MW и не попадат в обхвата на тези норми. Печките работят на биомаса (пелети) с ниско съдържание на сяра и пепел.

По време на жизнения цикъл на птиците се отделят амоняк, метан, диазотен оксид, прах и интензивно миришещи вещества. Определящ замърсител по отношение на качеството на атмосферния въздух е амонякът (NH_3).

Годишните емисии на амоняк от сградите са изчислени, както следва:

- при отглеждане на бройлери – с емисионен фактор 0,08 kg NH_3/място/год., съответстващ на горната граница на свързаните с НДНТ нива на емисии (Таблица 3.1 от Решение за изпълнение (ЕС) 2017/302 на Комисията);
- при отглеждане на патици мюлари – със същия емисионен фактор 0,08 kg NH_3/място/год., приет в Приложение № IV.1.4-1 (Таблица № 2-2).

Таблица № IV.1.4.1-1. Годишни емисии на амоняк от инсталацията

Център	Бройлери – брой места	NH_3, kg/год. (бройлери)	Мюлари – брой места	NH_3, kg/год. (мюлари)
1	337 920	27 034	61 440	4 915
4	168 960	13 517	30 720	2 458
4а	168 960	13 517	30 720	2 458
5	337 920	27 034	61 440	4 915
6	190 080	15 206	34 560	2 765
8	84 480	6 758	15 360	1 229
ОБЩО	**1 288 320**	**103 066**	**234 240**	**18 739**

Емисиите на амоняк от инсталацията след реализиране на инвестиционното предложение ще бъдат значително по-ниски от емисиите при разрешения с КР капацитет (2 841 600 места за птици, т.е. над 227 t/год. при ЕФ 0,08 kg NH_3/място/год.). Емисиите на амоняк надвишават праговата стойност от 10 000 kg/год. за докладване по Регламент (ЕС) 2024/1244 относно докладването на данни за околната среда от промишлени инсталации, поради което инсталацията ще продължи да докладва емисиите си.

Освен амоняк, при отглеждането на птиците се отделят метан, диазотен оксид и прах (ФПЧ10 и ФПЧ2,5). Годишните количества на всички замърсители, изчислени по емисионните фактори от Таблици № 2-1 и № 2-2 на Приложение № IV.1.4-1, са представени в следващата таблица:

Таблица № IV.1.4.1-2. Годишни емисии на замърсителите от инсталацията

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Замърсител	ЕФ (бройлери), kg/място/год.	Емисии (бройлери, 1 288 320 места), kg/год.	ЕФ (мюлари), kg/място/год.	Емисии (мюлари, 234 240 места), kg/год.
Амоняк (NH_3)	0,08	103 065,6	0,08	18 739,2
Метан (CH_4)	0,117	150 733,44	0,01	2 342,4
Метан (CH_4) – чревна ферментация	0,01	12 883,2	0,117	27 406,08
Диазотен оксид (N_2O)	0,02	25 766,4	0,02	4 684,8
ФПЧ10	0,02	25 766,4	0,14	32 793,6
ФПЧ2,5	0,002	2 576,64	0,02	4 684,8

За намаляване на емисиите на амоняк ще се прилагат следните мерки (НДНТ):

- хранене по фази с балансирано съдържание на протеин и аминокиселини;
- нипелни поилни системи с капкоуловители, недопускащи омокряне на постелята;
- поддържане на суха и рохкава постеля чрез принудителна вентилация;
- изнасяне на постелята след всеки цикъл; съхранение на течната торова маса от Център № 8 в затворен (покрит) съд;
- автоматично управление на микроклимата.

Емисиите на амоняк от сградите ще се изпускат чрез тунелните вентилатори, разположени на торцевите стени на сградите на височина около 1,5 m. За целите на моделирането вентилаторите на всеки център са обединени във виртуално изпускащо устройство (ВУ 1 – ВУ 6) /Приложение № IV.1.4-1/. Параметрите на виртуалните изпускащи устройства и максималните емисии при двата сценария са:

Таблица № IV.1.4.1-3. Параметри на виртуалните изпускащи устройства

ВУ (Център)	X, m	Y, m	d, m	V, m^3/s	NH_3, g/s (бройлери / мюлари)	ФПЧ10, g/s (бройлери / мюлари)	ФПЧ2,5, g/s (бройлери / мюлари)
ВУ 1 (Ц. 1)	8285	5696	13,72	1243,08	0,8572 / 0,1559	0,2143 / 0,2728	0,0214 / 0,0390
ВУ 2 (Ц. 4)	7790	5664	9,70	621,54	0,4286 / 0,0779	0,1072 / 0,1364	0,0107 / 0,0195
ВУ 3 (Ц. 4а)	7231	5329	9,70	621,54	0,4286 / 0,0779	0,1072 / 0,1364	0,0107 / 0,0195
ВУ 4 (Ц. 5)	7910	5058	13,72	1243,08	0,8572 / 0,1559	0,2143 / 0,2728	0,0214 / 0,0390
ВУ 5 (Ц. 6)	5316	6201	10,29	699,23	0,4822 / 0,0877	0,1205 / 0,1534	0,0121 / 0,0219
ВУ 6 (Ц. 8)	4285	6543	6,86	310,77	0,2143 / 0,0390	0,0536 / 0,0682	0,0054 / 0,0097

Височина на ВУ h = 1 m; температура на изходящите газове T = 30 °C; координатите са относителни спрямо югозападния ъгъл на изследваната област 12 × 12 km с условен център 43°18'54,64" с.ш. и 23°38'31,45" и.д. Скоростта на гравитационно отлагане е 0 m/s за NH_3, 0,01 m/s за ФПЧ10 и 0,0003 m/s за ФПЧ2,5.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Разсейването на емисиите на амоняк, ФПЧ10 и ФПЧ2,5 в приземния слой на атмосферата е моделирано с програмния продукт PLUME (Методика за изчисляване височината на изпускащите устройства, разсейването и очакваните концентрации на вредни вещества в приземния слой на атмосферата, Геофизичен институт – БАН) за двата сценария – отглеждане на бройлери и отглеждане на патици мюлари. Пълните резултати, изолиниите върху ортофото изображение и изходните файлове са представени в Приложения № IV.1.4-1 и № IV.1.4-2.

Максималните еднократни приземни концентрации (МЕПК) при най-неблагоприятни условия (извънградски район, ден, околна температура 30 °C, мрежа 60 × 60 стъпки по 200 m) се получават на разстояние 4 528 m от последния източник, при посока на вятъра 225°, скорост на вятъра 1 m/s и клас на устойчивост A:

Таблица № IV.1.4.1-4. Максимални еднократни приземни концентрации (МЕПК) и сравнение с нормите

Замърсител (норма)	МЕПК – бройлери, mg/m³	% от нормата	МЕПК – мюлари, mg/m³	% от нормата
NH_3 (0,25 mg/m³ – ср. часова)	0,00423	1,69 %	0,000770	0,31 %
ФПЧ10 (0,05 mg/m³ – ср. денонощна)	0,00106	2,11 %	0,00135	2,69 %
ФПЧ2,5 (няма краткосрочна норма)	0,000106	–	0,000193	–

Изчислени са и максималните еднократни концентрации при посока на вятъра към най-близките населени места – с. Мраморен (300°), с. Чирен (110°) и с. Баница (230°), при скорост на вятъра 1 m/s, клас на устойчивост A и температура 30 °C (изчислителна мрежа 100 × 100 стъпки по 120 m):

Таблица № IV.1.4.1-5. Максимални еднократни концентрации по посока на населените места (бройлери / патици мюлари), mg/m³

Посока на вятъра	Разстояние до максимума, m	NH_3	ФПЧ10	ФПЧ2,5
към с. Мраморен (300°)	4 627	0,00364 / 0,000662	0,000909 / 0,00116	0,0000909 / 0,000166
към с. Чирен (110°)	1 086	0,00357 / 0,000648	0,000891 / 0,00113	0,0000890 / 0,000162
към с. Баница (230°)	4 614	0,00401 / 0,000729	0,00100 / 0,00127	0,000100 / 0,000182

Максимумите се получават извън жилищните територии. В самите населени места изчислените максимални еднократни концентрации (бройлери / патици мюлари) са: с. Мраморен – NH_3 0,240 / 0,044 μg/m³, ФПЧ10 0,060 / 0,076 μg/m³, ФПЧ2,5 0,006 / 0,011 μg/m³; с. Чирен – NH_3 0,194 / 0,035 μg/m³, ФПЧ10 0,048 / 0,062 μg/m³, ФПЧ2,5 0,005 / 0,009 μg/m³; с. Баница – NH_3 0,059 / 0,011 μg/m³, ФПЧ10 0,015 / 0,019 μg/m³, ФПЧ2,5 0,001 / 0,003 μg/m³, т.е. под 0,1 % от средночасовата норма за NH_3 (250 μg/m³) и под 0,16 % от средноденонощната норма за ФПЧ10 (50 μg/m³).

Средногодишните концентрации са изчислени с роза на вятъра по данни от реанализ ERA5 (2015–2024 г.), процент „тихо време“ 17,4 % и средногодишна температура 11,1 °C.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Поради значителното топлинно и динамично издигане на струята от виртуалните изпускащи устройства максимумът се получава на около 9,1 km югоизточно от площадката, а в населените места концентрациите са практически нулеви (под 10^{-6} μg/m³).

Таблица № IV.1.4.1-6. Максимални средногодишни концентрации и сравнение с нормите

Замърсител	Бройлери, mg/m³	Патици мюлари, mg/m³	Норма, mg/m³	Съответствие
NH_3	$2{,}97\times10^{-6}$	$5{,}40\times10^{-7}$	0,1 (ср. денонощна; няма годишна норма)	Да
ФПЧ10	$7{,}42\times10^{-7}$	$9{,}45\times10^{-7}$	0,04 (средногодишна)	Да
ФПЧ2,5	$7{,}48\times10^{-8}$	$1{,}34\times10^{-7}$	0,02 (средногодишна)	Да

Изчислените концентрации на амоняк и прах в приземния слой на атмосферата са многократно под нормите по Наредба № 14/23.09.1997 г. за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места и по Наредба № 12/15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух – максималната еднократна концентрация на NH_3 достига до 1,69 % от средночасовата норма (бройлери), а на ФПЧ10 – до 2,69 % от среднодененощната норма (патици мюлари). Не се очаква нарушаване на качеството на атмосферния въздух в района на площадките и в най-близките населени места.

1.4.2. Характеристика на компонентите на средата.

1.4.2.1. Описание на климатични метеорологични фактори

Географско положение. Община Враца е в Северозападна България, в прехода между Западния Предбалкан (Врачанска планина) на юг и Западната Дунавска равнина на север. Град Враца е разположен в подножието на планината, на изхода на прохода Вратцата на р. Лева, на около 340–400 m н.в. Южната и югозападната част на общината е планинска (над 700–1000 m), а северната е хълмисто-равнинна.

Климатично райониране. Територията попада в Европейско-континенталната климатична област, Умереноконтинентална климатична подобласт. Според климатичното райониране на Велев (2010) общината обхваща два климатични района — Предбалканския и

Западния Дунавскоравнинен. Зоните във Врачанска планина над 700 m имат черти на планински климат — прохладно лято и трайна снежна покривка от януари до март.

Климатообразуващи фактори:

- **Атмосферна циркулация** — преобладава зоналният западно-източен пренос. През студеното полугодие нахлуват студени въздушни маси от север и североизток, а през топлото — тропически въздух от запад и югозапад.
- **Релеф** — Врачанска планина е орографска преграда за южните ветрове и засилва валежите по северните ѝ склонове (вкл. в гр. Враца). Откритостта на север към Дунавската равнина позволява безпрепятствено нахлуване на студен въздух.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- **Подложна повърхност** — карстови терени, горска растителност в планинската част и урбанизирани и промишлени територии в долината.
- **Котловинно-долинен характер** на градската територия — създава условия за застояване на въздуха, температурни инверсии и мъгли през студеното полугодие.

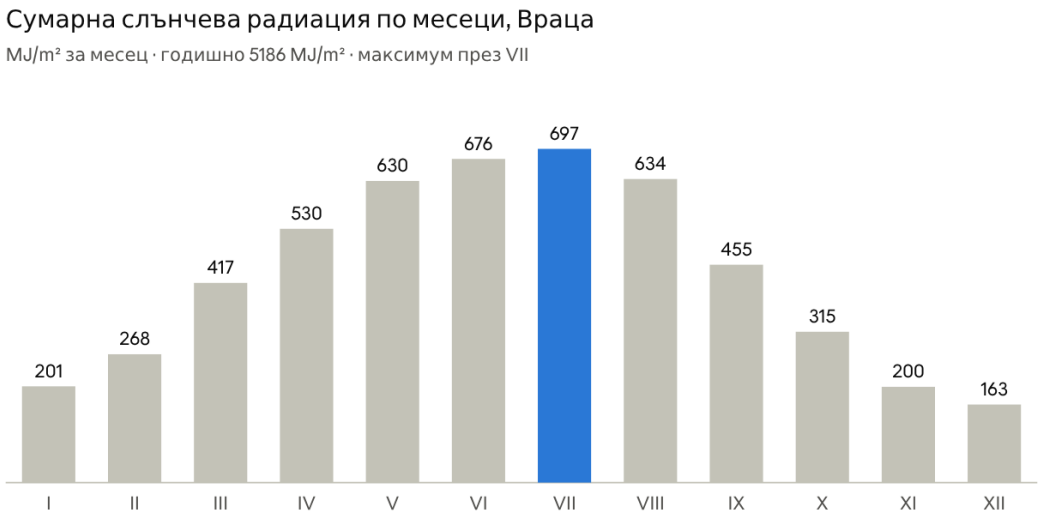
Обобщени климатични показатели (ст. Враца)

Показател	Стойност
Средна годишна температура на въздуха	11,1 °C
Средна температура — януари / юли	−1,9 °C / 22,2 °C
Абсолютен минимум / максимум	около −28 °C / около 41 °C
Годишна температурна амплитуда	23,0–24,1 °C
Годишна сума на валежите	811 mm
Средна годишна относителна влажност	72 %
Дни с мъгла годишно	40,2
Продължителност на снежната покривка	средно 62 дни със снежна покривка; възможна от 28 ноември до 29 април
Средна годишна скорост на вятъра	1,4–1,6 m/s
Дни със силен вятър (над 14 m/s)	15 годишно
Сумарна слънчева радиация	около 5 200 MJ/m² годишно
Продължителност на слънчевото греене	около 2 200 h годишно

Слънчево греене и слънчева радиация

Годишната сумарна слънчева радиация е около 5 200 MJ/m², а продължителността на слънчевото греене — около 2 200 часа годишно (ОУП на община Враца). Около 1 600 часа слънчево греене се падат на периода с температури над 10 °C, което е благоприятно за земеделието.

Сумарната радиация има ясно изразен годишен ход: максимум през юни–юли и минимум през декември. Месечното разпределение по-долу е изчислено от реанализа ERA5 за 1991–2020 г. Годишната му сума (около 5 190 MJ/m²) съвпада с посочената в ОУП стойност.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Фигура 1. Изчислено от дневни данни на реанализа ERA5 (Open-Meteo), точка 43,21° с.ш., 23,55° и.д., средно за 1991–2020 г.

Зимните месеци получават 3–4 пъти по-малко радиация от летните. Причините са ниското положение на слънцето, по-късият ден и максималната облачност (среден бал около 7 през зимата). Облачността намалява притока на топлина към земната повърхност с около 72 % през зимата. Публикувани месечни стойности на слънчевото греене за ст. Враца не са открити в достъпните източници.

Температура на въздуха

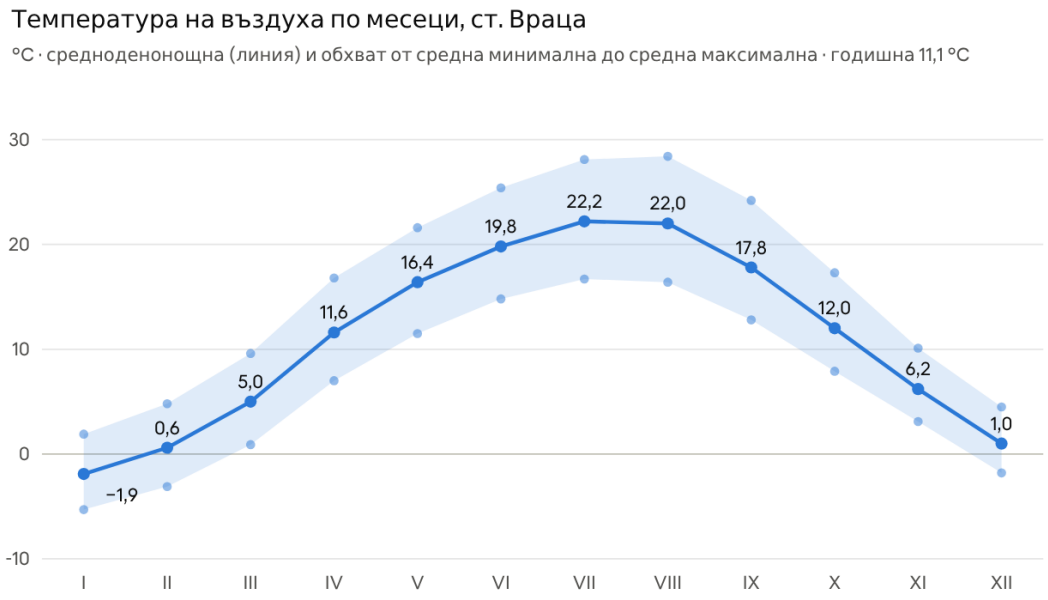
Средната годишна температура в Враца е 11,1 °C, а годишната амплитуда между най-студения (януари, −1,9 °C) и най-топлия месец (юли, 22,2 °C) е 24,1 °C. Температурите на юли и август практически се изравняват. Към Дунавската равнина януарските температури спадат до около −3,0 °C, а във Врачанска планина — с надморската височина.

Таблица 1. Средна месечна и годишна температура на въздуха, °C

Показател / станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Средна — Враца	−1,9	0,6	5,0	11,6	16,4	19,8	22,2	22,0	17,8	12,0	6,2	1,0	11,1
Средна — Габаре	−1,8	0,7	5,0	12,0	19,9*	20,6	22,6	22,6	18,5	12,1	6,5	1,2	11,4
Средна максимална — Враца	1,9	4,8	9,6	16,8	21,6	25,4	28,1	28,4	24,2	17,3	10,1	4,5	16,0
Средна минимална — Враца	−5,3	−3,1	0,9	7,0	11,5	14,8	16,7	16,4	12,8	7,9	3,1	−1,8	6,7

*Стойността за май в Габаре (19,9 °C) е предадена така, както е в източника; вероятно е сгрешка (очаквана стойност около 16,9 °C).

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Фигура 2. Източник: Климатичен справочник за България, Том III, ИМХ-БАН, 1983 (по ОУП на община Враца), ст. Враца, 358 m н.в.

Таблица 2. Други температурни характеристики (ст. Враца)

Показател	Стойност
Абсолютна максимална температура	40–41 °C (рекорд за района 42,3 °C)
Абсолютна минимална температура	−25 до −28 °C (рекорд за района −29,2 °C)
Средна денонощна амплитуда	от 9,3 °C (януари) до 14,9 °C (август)
Устойчиво задържане над 5 °C	15 март – 21 ноември, около 250 дни
Устойчиво задържане над 10 °C	7 април – 26 октомври, около 210 дни
Температурна сума за периода над 10 °C	около 3 400 °C
Среден брой случаи със слана годишно	18

Тенденции. По данни на реанализа ERA5 за 1991–2020 г. средната януарска температура за Враца е −0,6 °C, т.е. с около 1,3 °C по-висока от стойността в Климатичния справочник. Това съответства на наблюдаваното затопляне в страната. Летните стойности са практически еднакви (22,0 °C срещу 22,2 °C за юли).

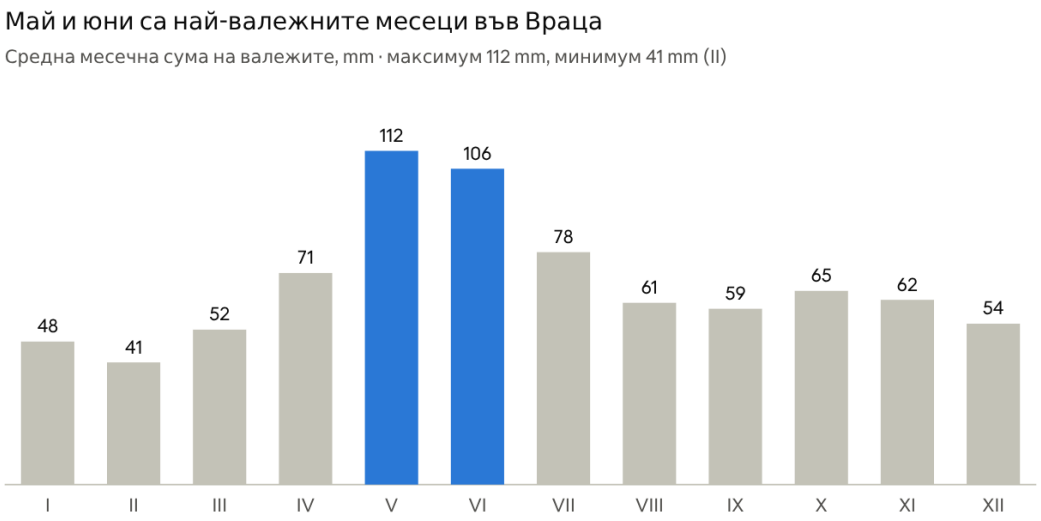
Температурни инверсии. През студеното полугодие (ноември – февруари) при антициклонално време в долината на р. Лева и в ниските части на града се формират приземни радиационни инверсии. Студеният въздух се стича от склоновете на Врачанска планина и застоява. Инверсиите са най-чести нощем и сутрин, често са съпроводени от мъгли (вж. раздел 5) и са главната причина за натрупване на замърсители в приземния слой. Количествени данни за честотата им за Враца не са публикувани в достъпните източници.

Валежи и снежна покривка

Годишната сума на валежите в Враца е 811 mm — повече от средното за страната (около 650 mm). Причината е орографското усилване на валежите пред северните склонове на

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Врачанска планина. На север сумите намаляват (Криводол — 653 mm, Габаре — 681 mm), а в планинската част достигат около 1 000 mm. Режимът е континентален: максимум през май–юни и минимум през януари–февруари.

Фигура 3. Източник: Климатичен справочник „Валежи в България“, ИМХ-БАН, 1990 (по ОУП на община Враца), ст. Враца

Таблица 3. Средна месечна, сезонна и годишна сума на валежите, mm (ст. Враца)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Зима	Пролет	Лято	Есен	Год.
48	41	52	71	112	106	78	61	59	65	62	54	143	236	246	187	811

Сезонното разпределение е: зима 18 %, пролет 29 %, лято 30 %, есен 23 %. Сборът на месечните стойности е 809 mm; разликата от 811 mm е от закръгляване в източника. Валежите са сравнително равномерно разпределени, но има и продължителни сухи периоди — в някои месеци средно 15–20 дни са без валеж. Летните валежи са предимно с пороен и дъждовен характер, често съпроводени от гръмотевични бури. Данни за максималните денонощни валежи за ст. Враца не са публикувани в достъпните източници.

Снежна покривка. Снежна покривка е възможна от края на октомври до април, с най-висока вероятност от 28 ноември до 29 април. Средният брой дни със снежна покривка е около 60 годишно, а снегът обикновено се задържа от началото на декември до средата на март. Най-дебела е през януари и февруари.

Таблица 4. Максимална месечна височина на снежната покривка, cm (ст. Враца)

Стойност	X	XI	XII	I	II	III	IV
Средна	—	7	17	25	25	13	—
Най-голяма	22	29	43	61	77	42	19

Източник: Климатичен справочник за България, Том II, ИМХ-БАН, 1979.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Таблица 5. Среден брой дни със снежна покривка по десетдневия (ст. Враца)

Период	XI – III
Дни със снежна покривка по десетдневия, по реда в източника	2; 2; 4; 8; 6; 7; 8; 6; 6; 4; 4; 3

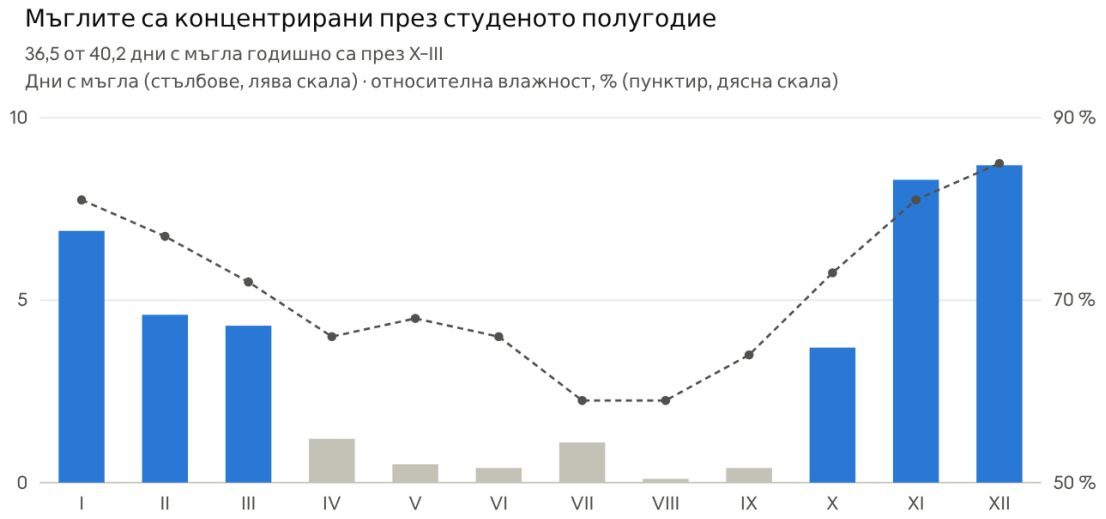
Източникът (ОУП по Климатичен справочник, Том II) дава 12 стойности за периода ноември – март, без ясно разпределение по месеци. Сборът им е 60 дни.

Влажност на въздуха, облачност и мъгли

Средната годишна относителна влажност е 72 %. Тя е най-висока през декември (85 %) и най-ниска през юли и август (59 %). Дефицитът на влажността е от 1,3 mb през януари до 12,3 mb през август.

Таблица 6. Средна месечна и годишна относителна влажност (%) и дни с мъгла

Показател / станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Относителна влажност, % — Враца	81	77	72	66	68	66	59	59	64	73	81	85	72
Относителна влажност, % — Габаре	82	79	74	67	68	66	62	60	69	75	83	84	72
Дни с мъгла — Враца	6,9	4,6	4,3	1,2	0,5	0,4	1,1	0,1	0,4	3,7	8,3	8,7	40,2
Дни с мъгла — Габаре	2,1	1,9	1,6	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	1,0	3,0	3,1	13,1

Фигура 4. Източник: Климатичен справочник за България, Том II, ИМХ-БАН, 1979 (по ОУП на община Враца), ст. Враца

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Мъглите във Враца (40,2 дни годишно) са три пъти повече отколкото в Габаре в Дунавската равнина (13,1). Това е следствие от долинно-котловинното положение на града, стичането на студен въздух от планината и честите нощни инверсии. Около 91 % от дните с мъгла са през студеното полугодие (октомври – март), с максимум през ноември и декември.

Облачност. Облачността е най-голяма през зимата (среден бал около 7,1 по 10-балната скала) и най-малка през юли–август. По данни на ERA5 за 1991–2020 г. средната облачност е около 60 % през ноември – февруари и около 30 % през юли – август.

Вятър

Вятърът в района е слаб: средната годишна скорост на ст. Враца е 1,4–1,6 m/s, а броят на дните със силен вятър (над 14 m/s) е 15 годишно. По данните на НИМХ преобладават западните ветрове (около 40 % от случаите), следвани от северните и северозападните (около 22 %) и североизточните (около 11 %). Южните и югозападните ветрове са най-редки (под 3 %), тъй като Западна Стара планина е орографска преграда за тях. Най-силните ветрове са от северозапад и югозапад и се наблюдават главно от януари до април; най-слаби са ветровете през юли и август.

Таблица 7. Средна месечна и годишна скорост на вятъра, m/s

Станция	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Враца	1,5	2,0	2,0	2,0	1,7	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,5	1,5	1,6
Габаре	1,7	1,9	2,1	2,1	1,8	1,8	2,0	1,9	1,7	1,7	1,6	1,6	1,8

Източник: Климатичен справочник за България, Том IV „Вятър“, ИМХ-БАН, 1982 (по ОУП на община Враца).

Таблица 8. Средна скорост на вятъра по посоки и месеци, m/s (ст. Враца)

Посока	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Средно*
N	2,3	2,3	2,9	2,3	2,1	2,0	2,5	2,1	2,4	2,1	1,8	2,3	2,3
NE	2,1	1,7	2,4	2,4	2,3	2,2	2,2	2,1	2,4	1,9	1,9	2,0	2,1
E	2,0	2,3	2,1	2,1	2,1	2,1	1,9	1,8	2,1	2,0	2,1	1,9	2,0
SE	2,5	2,8	2,9	2,9	2,8	2,8	2,5	2,6	2,5	2,5	2,9	2,9	2,7
S	2,8	3,6	3,3	2,7	2,9	2,3	2,2	2,1	2,4	3,6	3,3	3,7	2,9
SW	6,1	6,1	6,4	4,6	3,6	3,4	3,0	3,0	2,8	4,2	4,6	5,7	4,5
W	3,8	4,0	3,6	4,1	3,3	3,0	2,9	3,5	3,2	3,2	3,6	3,1	3,4
NW	4,3	4,6	4,5	3,8	3,7	3,4	3,7	3,6	3,7	3,4	4,4	3,6	3,9

*Средното за годината е изчислено като средноаритметично на месечните стойности. Източник: Климатичен справочник за България, Том IV „Вятър“, ИМХ-БАН, 1982.

Югозападните ветрове са редки, но са най-силни — средно 4,5 m/s, а през зимата над 6 m/s. Това са падащи ветрове от Врачанска планина с фьонов характер.

Таблица 9. Честота на силните ветрове по посоки, %

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Станция	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Враца	1,4	0,6	0,6	2,7	8,3	28,7	13,1	44,5
Габаре	8,9	7,4	0,5	1,1	1,6	10,0	32,1	38,4

Източник: Климатичен справочник за България, Том IV „Вятър“, ИМХ-БАН, 1982.

Честота на вятъра по посоки и тихо време. Публикувана годишна таблица на честотата на вятъра по посоки и на тихото време за ст. Враца не беше открита в достъпните документи. Затова честотата е изчислена от почасови данни на реанализа ERA5 за 10-годишния период 2015–2024 г. (87 672 часа). Използвана е точката на мрежата най-близо до гр. Враца (43,27° с.ш., 23,54° и.д., 361 m н.в.). За тихо време са приети часовете със скорост под 1 m/s, а посоките са групирани в 8 сектора по 45°.

Таблица 10. Честота на вятъра по посоки, тихо време и средна скорост по посоки (ERA5, 2015–2024 г.)

Показател	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Тихо време
Честота, % от всички часове	5,3	7,2	9,2	6,9	14,2	12,1	14,2	13,5	17,4
Средна скорост, m/s	1,8	1,9	2,2	1,9	1,9	1,9	2,6	3,0	—
Дял на ветровете ≥ 5 m/s, %	0,4	0,1	1,1	0,0	2,6	1,8	28,1	66,0	—

Таблица 11. Разпределение на вятъра по посоки и степени на скоростта, % от всички часове (ERA5, 2015–2024 г.)

Скорост	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
1–2 m/s	3,7	4,4	4,1	4,2	9,0	8,0	4,8	3,8
2–3 m/s	1,3	2,2	3,4	2,3	4,1	3,2	4,9	3,9
3–5 m/s	0,3	0,5	1,7	0,4	1,1	0,8	3,8	4,4
≥ 5 m/s	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,6	1,5

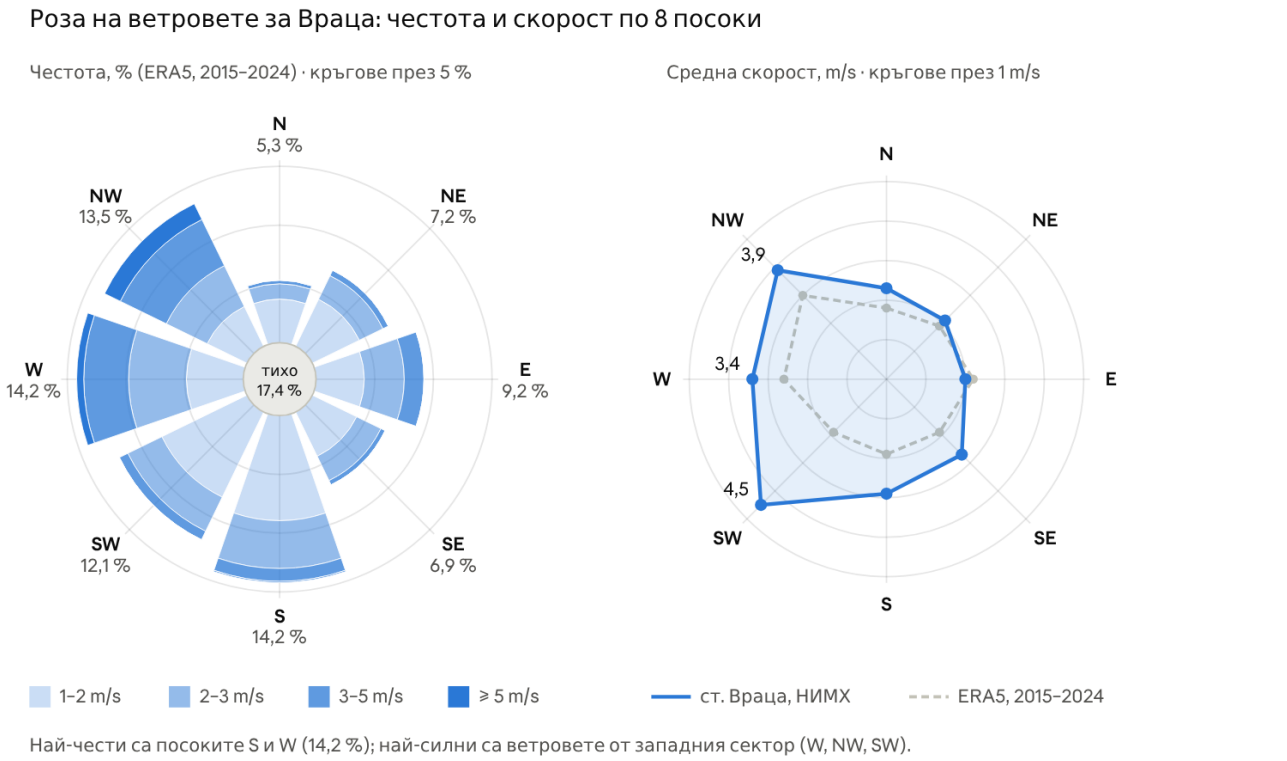
Средната скорост по ERA5 за целия период е 1,96 m/s. Тя е малко по-висока от станционната (1,6 m/s), а месечният ход е сходен — по-силни ветрове от февруари до април и по-слаби през есента.

Съпоставка на двата източника. Двата набора данни съвпадат за силните ветрове: и по станционните данни, и по ERA5 те са предимно от северозапад и запад. Различават се за слабите ветрове. ERA5 дава около 26 % слаби южни и югозападни ветрове, докато станцията отчита под 3 % южни и югозападни ветрове. Причината е, че мрежата на ERA5 (около 25 km) не отразява подробно релефа на Врачанска планина и нейния заслоняващ ефект, както и местната циркулация в долината на р. Лева. За моделиране на разсейването на замърсителите в конкретна точка се препоръчва да се използват измерени почасови данни — например от автоматичната станция „ЖП гара“ в гр. Враца, която измерва посока и скорост на вятъра, или данни от НИМХ.

Роза на ветровете

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Розата на ветровете показва два аспекта на ветровия режим по 8-те основни посоки. Лявата част е честотата на вятъра по посоки в % от всички часове, разделена по степени на скоростта, с тихото време в центъра. Дясната част е средната скорост по посоки — по данни на ст. Враца (НИМХ) и по ERA5.

Фигура 5. Роза на ветровете. Честота и степени на скоростта: почасови данни ERA5 (Open-Meteo), 43,27° с.ш., 23,54° и.д., 2015–2024 г.; средна скорост по посоки: Климатичен справочник, Том IV, ИМХ-БАН, 1982, ст. Враца

Най-чести са ветровете от западния и южния сектор, но южните са почти изцяло слаби (1–3 m/s). Силните ветрове (над 5 m/s) са почти изцяло от запад и северозапад (94 % от тях). По станционните данни най-голяма е средната скорост на югозападните (4,5 m/s), северозападните (3,9 m/s) и западните ветрове (3,4 m/s).

Посоките в розата са посоките, **от които** духа вятърът. Замърсителите се пренасят в противоположна посока — при преобладаващите западни и северозападни ветрове емисиите от града се отнасят предимно на изток и югоизток. Както е посочено в раздел 6, делът на южните и югозападните ветрове по ERA5 вероятно е надценен за самия град заради заслоняващия ефект на Врачанска планина.

Неблагоприятни метеорологични явления и условия за разсейване на замърсителите

Условията за разсейване на замърсителите в гр. Враца са неблагоприятни през студеното полугодие и сравнително добри през топлото. Основните причини са слабите ветрове, честото тихо време, мъглите и температурните инверсии в долинно-котловинното положение на града. Община Враца е включена в зоните с превишения на нормите за ФПЧ10 и ФПЧ2,5 и има приета програма за качество на атмосферния въздух.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Таблица 12. Метеорологични фактори, влияещи на разсейването на замърсителите

Фактор	Стойност за района	Влияние върху разсейването
Средна годишна скорост на вятъра	1,4–1,6 m/s (ст. Враца)	Неблагоприятно — слаб хоризонтален пренос
Тихо време (< 1 m/s)	17,4 % от часовете (ERA5, 2015–2024)	Неблагоприятно — застояване на замърсителите
Дни с мъгла	40,2 годишно, 91 % през X–III	Неблагоприятно — мъглите съпътстват инверсиите
Температурни инверсии	Чести нощем и сутрин през X–III	Неблагоприятно — задържат замърсителите в приземния слой
Дни със силен вятър (> 14 m/s)	15 годишно, главно от NW и SW	Благоприятно — интензивно проветряване
Годишна сума на валежите	811 mm, максимум май–юни	Благоприятно — измиване на замърсителите от въздуха
Сумарна слънчева радиация	около 5 200 MJ/m², максимум юли	През лятото — повишен риск от образуване на приземен озон

Сезонни особености:

- **Студено полугодие (октомври – март).** Комбинацията от слаб вятър, антициклонално време, мъгли и инверсии, заедно с битовото отопление на твърдо гориво, води до най-високите концентрации на прахови частици. В тези месеци са и повечето превишения на нормите за ФПЧ10.
- **Топло полугодие (април – септември).** Засилената турбулентност и конвекция през деня и валежите през май–юни подобряват разсейването. При горещо и слънчево време и слаб вятър е възможно образуване на приземен озон.

Други неблагоприятни явления:

- **Силни ветрове** — средно 15 дни годишно със скорост над 14 m/s. Най-силни са северозападните и югозападните ветрове през зимата и началото на пролетта. Югозападните са падащи ветрове от Врачанска планина.
- **Гръмотевични бури и градушки** — характерни за късната пролет и лятото (май – юли), свързани с конвективна облачност и поройни валежи. Публикувани количествени данни за ст. Враца не са открити в достъпните източници.
- **Поройни валежи** — в планинската част на общината водят до бързо покачване на нивото на реките, които са определени като силно поройни.
- **Слани и заледявания** — средно 18 случая на слана годишно. Ранни есенни и късни пролетни слани са възможни в долините.
- **Снеговалежи и навявания** — снежна покривка до 77 cm (февруари); във Врачанска планина тя е по-дебела и по-трайна.
- **Горещини** — абсолютните максимални температури достигат 40–41 °C.

Мониторинг. Качеството на атмосферния въздух в гр. Враца се следи от автоматична измервателна станция „ЖП гара“ (градски фонов пункт). Станцията измерва и метеорологични параметри — посока и скорост на вятъра, температура и влажност на въздуха, слънчева радиация и атмосферно налягане. Тези данни са най-подходящият източник за моделиране на разсейването за обекти в града.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Устойчивост на атмосферата

Устойчивостта на атмосферата е важен фактор за разсейването на замърсителите. Тя зависи от:

- механичната турбулентност - функция на скоростта на вятъра и грапавостта на постилащата повърхност;
- термичната турбулентност - предизвикана от конвекцията на нагретия от земната повърхност въздух;
- статичната стабилност - свързана с изменението на температурата на въздуха по височина.

Индикатор за устойчивостта на атмосферата е класът на устойчивост. Съгласно възприетата в Западна Европа и САЩ класификация на Паскуил-Гифорд класовете означават:

A - силна неустойчивост
B - умерена неустойчивост
C - слаба неустойчивост
D - неутрална устойчивост
E - слаба устойчивост
F - умерена устойчивост.

Устойчивостта на атмосферата е фактор, който се използва при оценката на максималноеднократните концентрации в приземния атмосферен слой при използване на опцията „една посока на вятъра” от програмните продукти PLUME.

Изводи

1. Община Враца попада в Умереноконтиненталната климатична подобласт и обхваща Предбалканския и Западния Дунавскоравнинен климатичен район. Средната годишна температура е 11,1 °C, януари е −1,9 °C, а юли — 22,2 °C.
2. Валежите (811 mm годишно) са над средните за страната поради орографското влияние на Врачанска планина, с максимум през май–юни и минимум през януари–февруари.
3. Вятърът е слаб (1,4–1,6 m/s). Преобладават ветровете от западния сектор, а силните ветрове са главно от северозапад и югозапад. Тихото време е около 17 % от часовете по ERA5.
4. Мъглите (40 дни годишно) и температурните инверсии през студеното полугодие са основният климатичен фактор, който ограничава разсейването на замърсителите в града.
5. Валежите и периодите със силен вятър благоприятстват самопречистването на атмосферата, главно през пролетта и лятото.
6. За конкретни инвестиционни предложения с моделиране на разсейването се препоръчва използването на измерени почасови метеорологични данни (АИС „ЖП гара“ или НИМХ) вместо реанализа ERA5, особено за честотата на южните и югозападните ветрове.

Източници

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- Климатичен справочник за България — Том II „Влажност на въздуха, мъгла, хоризонтална видимост, облачност, снежна покривка“ (1979); Том III „Температура на въздуха…“ (1983); Том IV „Вятър“ (1982); „Валежи в България“ (1990), ИМХ-БАН — цитирани по ОУП на община Враца.
- Общ устройствен план на община Враца, раздел 3.2 „Климат“ (таблици 19–29).
- План за интегрирано развитие на община Враца 2021–2027, раздел 1.2 „Климат“.
- Община Враца — Въздух (АИС „ЖП гара“).
- Велев, С. (2010). Климатично районthird на България — цитирано по ОУП.
- Open-Meteo Historical Weather API — реанализ ERA5 (Copernicus/ECMWF): почасов вятър на 10 m за 2015–2024 г. и дневна радиация, облачност и температура за 1991–2020 г.; точка 43,21° с.ш., 23,55° и.д. (най-близка точка на мрежата 43,27° с.ш., 23,54° и.д., 361 m н.в.); изчисленията са направени за този документ.
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018–2024, МОСВ

1.4.2.2. Качестево на атмосферния въздух

Атмосферният въздух е елемент на околната среда, който оказва пряко и косвено въздействие върху здравословното състояние на човека. Атмосферното замърсяване е проблем на модерното общество, актуален най-вече за големите градове и индустриалните райони.

Опазването на качеството на атмосферния въздух е огромен проблем, който ще доминира в политиката на ЕС и през следващите години. Въздухът няма да стане по - чист единствено чрез стриктен контрол на замърсяването. Това ще изисква задълбочени промени в политиката на ЕС, националните и местните политики като разнообразие на мерки, действия и практики в различните области.

Спектърът от глобални проблеми, изискващ внимание е широк: изчерпването на озоновия слой, киселинните дъждове, нивата на озона и другите замърсители в приземните слоеве, промените в климата.

Тези проблеми действително са много тревожни, но изглеждат отдалечени от ежедневния живот на хората. За много здравни експерти и гражданите по - важното е директната връзка между качеството на въздуха в населените места и човешкото здраве.

В градските територии са концентрирани голяма част от промишлените дейности, интензивен трафик, но тук са разположени и жилищата на хората. В резултат на това огромното нарастване на замърсяването на въздуха е проблем, който рефлектира върху всеки от нас. И всички ние имаме ролята да участваме в намирането на решение.

Рамковата директива 96/62/ЕС за управление на качеството на въздуха в градовете е ключов елемент от стратегията на ЕС за подобряване качеството на въздуха като цяло. Това налага стриктни изисквания относно извършвания мониторинг за вида и броя на контролираните замърсители, с оглед изготвяне на планове за действие за подобряване качеството на въздуха в средносрочен и дългосрочен аспект. От друга страна информирането на обществеността е основно изискване в Директивата.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Качеството на въздуха е последица от комбинираното действие на много и разнообразни фактори. Метеорологичните характеристики въздействат пряко върху разпространението на замърсителите в атмосферния въздух.

Нивото на замърсяване на въздуха се определя както от количеството емисии от различни източници, така и от характера на разсейването им в атмосферата.

Качеството на атмосферния въздух, съответно нивото на концентрация на замърсяващите вещества в приземния слой на атмосферата в даден район, е в зависимост от редица фактори, оказващи влияние върху тяхното разсейване или задържане, като местоположение, интензивност, честота, продължителност и височина на емисиите, както и от метеорологичните фактори като посока и скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и т.н.

Във връзка с ограничаване на антропогенното въздействие са издавани различни нормативни актове, имащи за цел защитата здравето на човека и на околната среда от отрицателни последици. С тези закони и норми се ограничават:

- емисии – въз основа на видовете източници се определят допустимите концентрации вредни вещества в т. н. димни газове, които могат да бъдат изпускани в атмосферния въздух – Норми за допустими емисии (НДЕ);
- имисии – определят се допустимите (граничните) концентрации на вредните вещества, чието наличие в атмосферния въздух не е свързано със здравен риск за населението – Пределно допустими концентрации (ПДК). Пределно допустима концентрация (ПДК) е максималната концентрация на вредно вещество, която за определен период от време не оказва нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху човека.

„Качество на атмосферния въздух“ е състояние на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените ѝ съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

Държавната политика по опазване чистотата на атмосферния въздух е свързана с постигане и поддържане на качество на въздуха, в съответствие с определените от законодателството изисквания. Два основни закона в България се отнасят до планирането на качеството на въздуха: Законът за опазване на околната среда (ЗООС) от 2002 г. и Законът за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) от 1996 г. След присъединяването на България към Европейския съюз (ЕС) обаче, политиките за качеството на въздуха и свързаното с тях законодателство произтичат главно от задълженията на страната като държава-членка на ЕС. От особена важност са националните задължения за намаляване на емисиите за замърсители, които включват финните прахови частици ($ФПЧ_{2.5}$, $ФПЧ_{10}$), азотни оксиди (NOx), серен диоксид (SO2), неметанови летливи органични съединения (НМЛОС) и амоняк (NH3). Намалението на емисиите следва да бъде постигнато в периода 2020 – 2029 г. Оценката на качеството на атмосферния въздух върху територията на страната се осъществява чрез Национална система за мониторинг на околната среда, чрез която ежедневно се контролират концентрациите на основните показатели. България е разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, категоризирани съобразно степента на замърсяване.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Нормативните документи в българското законодателство, които определят нормите за ПДК за отделните замърсители и съответните им допустими отклонения, намаляващи линейно до съответната година, са:

- Наредба № 2 от 19 февруари 1998 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници (Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на промишлеността, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на здравеопазването, Обн. ДВ. бр.51 от 6 Май 1998г., изм. ДВ. бр.34 от 14 Април 1999г., изм. ДВ. бр.73 от 17 Август 1999г., изм. ДВ. бр.93 от 21 Октомври 2003г., изм. ДВ. бр.64 от 5 Август 2005г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г.);
- Наредба за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации (В сила от 08.01.2013 г. Приета с ПМС № 354 от 28.12.2012 г. Обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013г., доп. ДВ. бр.76 от 30 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.63 от 31 Юли 2018г.).
- Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (В сила от 30.07.2010 г., Издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, Обн. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г., изм. и доп. ДВ. бр.48 от 16 Юни 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г.)

Контролът и оценката на показателите за качеството на атмосферния въздух в приземния слой се извършват в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ бр.45/1996г.), Наредба № 12/2010 за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

Пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух са:

- Максимална еднократна - допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;
- Среднодененощна - допустимата концентрация в продължение на 24 часова експозиция. Получава се като средноаритметична величина от единичните измервания в продължение на 24 часа;
- Средногодишна - допустимата концентрация в продължение на едногодишна експозиция. Получава се като средноаритметична стойност от среднодененощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.
- Алармен праг е всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция и при превишаването на което се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждаване на населението в съответните райони.

Пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух са:

- Максимална еднократна - допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- Средноденонощна - допустимата концентрация в продължение на 24 часова експозиция. Получава се като средноаритметична величина от единичните измервания в продължение на 24 часа;
- Средногодишна - допустимата концентрация в продължение на едногодишна експозиция. Получава се като средноаритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

Качеството на атмосферния въздух в гр. Враца трайно се подобрява и през 2023–2025 г. отговаря на всички норми по Наредба № 12. Средногодишната концентрация на ФПЧ10 е намаляла от 38,9 μg/m³ (2015 г.) до 14,6 μg/m³ (2025 г.), а превишенията на средноденонощната норма — от 88 на 1 годишно. Основният проблем остават фините прахови частици през отоплителния сезон; за серния диоксид, азотния диоксид, въглеродния оксид и озона не са регистрирани нарушения на нормите. Анализът се основава на годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Враца за 2015–2025 г. (данни от АИС „ЖП гара“ – Враца).

Нормативна рамка и район за оценка

Оценката и управлението на качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършват по Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) и Наредба № 12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр. 58/2010 г.). Нормите транспонират Директива 2008/50/ЕО.

Район за оценка. Територията на община Враца попада в района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) „Северен/Дунавски“. В област Враца освен общината попадат Мездра, Козлодуй, Оряхово, Мизия, Хайредин, Бяла Слатина, Роман, Криводол и Борован.

Задължение за програма за КАВ. До 2023 г. включително община Враца беше задължена по чл. 27 от ЗЧАВ да изпълнява програма за намаляване на нивата на ФПЧ10 заради превишения на средноденонощната норма. Според годишните доклади на РИОСВ-Враца за 2024 и 2025 г. в областта вече няма община, нормативно задължена да изготвя такава програма.

Таблица 1. Норми за качество на атмосферния въздух (Наредба № 12)

Замърсител	Период на осредняване	Норма	Допустим брой превишения
ФПЧ10	денонощие	50 μg/m³	35 за година
ФПЧ10	календарна година	40 μg/m³	—
ФПЧ2,5	календарна година	25 μg/m³ (20 μg/m³ — индикативна от 2020 г.)	—
Азотен диоксид (NO2)	1 час	200 μg/m³	18 за година
Азотен диоксид (NO2)	календарна година	40 μg/m³	—

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Замърсител	Период на осредняване	Норма	Допустим брой превишения
Серен диоксид (SO2)	1 час	350 µg/m³	24 за година
Серен диоксид (SO2)	денонощие	125 µg/m³	3 за година
Въглероден оксид (CO)	максимална 8-часова средна стойност	10 mg/m³	—
Озон (O3)	максимална 8-часова средна стойност	120 µg/m³ (целева норма)	25 дни годишно, средно за 3 години
Озон (O3)	1 час	180 µg/m³ — праг за информиране; 240 µg/m³ — алармен праг	—

Бъдещи норми. С новата Директива (ЕС) 2024/2881 за качеството на атмосферния въздух от 2030 г. нормите се затягат значително. Средногодишната норма за ФПЧ10 става 20 µg/m³, а среднодеионощната — 45 µg/m³ с до 18 превишения годишно. Средногодишните норми за ФПЧ2,5 и NO2 стават съответно 10 µg/m³ и 20 µg/m³. Сравнение с тези стойности е направено в раздели 3 и 4.

Система за мониторинг

КАВ в гр. Враца се следи от една постоянна станция — автоматична измервателна станция (АИС) „ЖП гара“ – Враца. Тя е градски фонов пункт, работи в непрекъснат режим и се обслужва от Регионалната лаборатория – Враца към ИАОС. Измерванията ѝ са представителни за експозицията на по-голямата част от населението на града. Станцията е част от Националната система за мониторинг на околната среда (подсистема „Въздух“).

Таблица 2. Показатели, измервани от АИС „ЖП гара“ – Враца

Показател	Измерва се
ФПЧ10	да
Серен диоксид (SO2)	да
Азотен оксид и азотен диоксид (NO, NO2, NOx)	да
Въглероден оксид (CO)	да
Озон (O3)	да
ФПЧ2,5	не
Олово, арсен, кадмий, никел в аерозоли	не
Бензен, полиароматни въглеводороди, H2S, NH3	не
Метеорологични параметри (вятър, температура, влажност, радиация, налягане)	да

Източник: годишни доклади на РИОСВ-Враца, 2015–2025 г.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

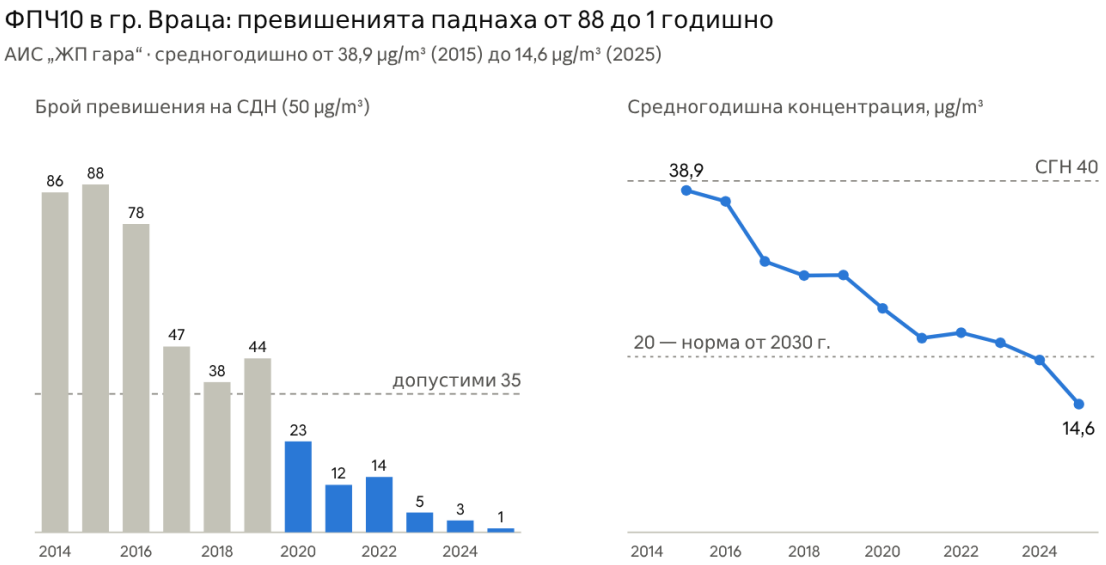
Мобилна автоматична станция (МАС). Мобилната станция на ИАОС се използва за кампанийни измервания в други населени места — например в гр. Мездра (51 денонощия през 2018 г., с едно превишение на СДН за ФПЧ10; последна кампания през 2021 г.). През 2024 и 2025 г. на територията на РИОСВ-Враца не са правени измервания с МАС.

Достъп до данните. Ежедневните бюлетини за SO2, NO, NO2, CO, O3 и ФПЧ10 се публикуват в реално време в Националната система за контрол на КАВ на ИАОС и на сайта на РИОСВ-Враца. Ежемесечно информация за средноденонощните концентрации на ФПЧ10 се изпраща на МОСВ.

Ограничения. Измерванията в една точка не отразяват пълно пространствената неравномерност на замърсяването — например районите с плътно индивидуално отопление на твърдо гориво или близостта до промишлени обекти. ФПЧ2,5 не се измерват в града.

Фини прахови частици (ФПЧ10)

$ФПЧ_{10}$ са единственият показател, по който в гр. Враца са регистрирани превишения на нормите. От 2020 г. насам броят на превишенията на средноденонощната норма (СДН) е под допустимите 35 годишно, а през 2025 г. е регистрирано само едно превишение. Средногодишната концентрация никога не е превишавала нормата от 40 µg/m³ в разглеждания период. През 2025 г. (14,6 µg/m³) тя е под бъдещата норма от 20 µg/m³, която ще се прилага от 2030 г.

Фигура 1. Източник: годишни доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Враца, 2015–2025 г.; броят превишения за 2014 г. е по доклада за 2015 г.

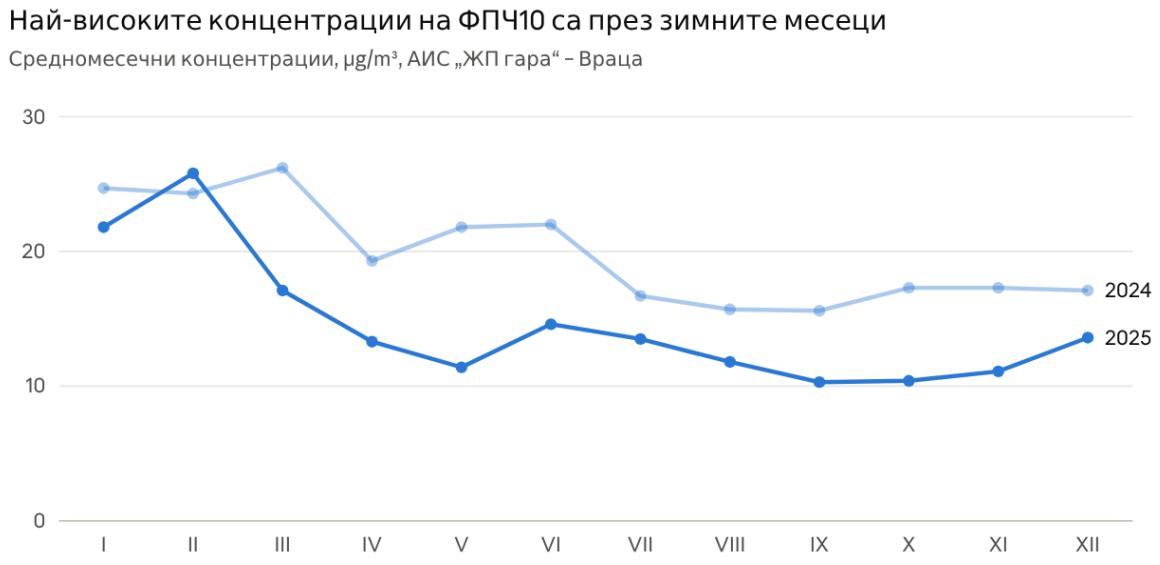
Таблица 3. ФПЧ10 — средногодишна концентрация и брой превишения на СДН, АИС „ЖП гара“ – Враца

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Година	Средногодишна концентрация, µg/m³	Брой превишения на СДН (50 µg/m³)	Спазена ли е нормата за брой превишения (≤ 35)?
2014	—	86	не
2015	38,92	88	не
2016	37,67	78	не
2017	30,84	47	не
2018	29,23	38	не
2019	29,29	44	не
2020	25,50	23	да
2021	22,10	12	да
2022	22,72	14	да
2023	21,57	5	да
2024	19,61	3	да
2025	14,59	1	да

Източник: годишни доклади на РИОСВ-Враца. Данните за 2025 г. може да претърпят минимални промени след окончателното им валидиране от ИАОС.

Сезонен ход. Концентрациите са най-високи през зимата и в началото на пролетта (януари–март), когато се отоплляват домакинствата на твърдо гориво и често има тихо време, мъгли и температурни инверсии. През 2022 г. 12 от общо 14 превишения са през отоплителния сезон, а през 2021 г. — 9 от 12.

Фигура 2. Източник: годишен доклад на РИОСВ-Враца за 2025 г.

Превишения през последните години. През 2023 г. превишенията са 5 (от 50,9 до 67,9 µg/m³ — до 1,4 пъти над СДН). През 2024 г. те са 3: на 2 януари (64,0 µg/m³), на 1 март (55,2 µg/m³) и на 1 април (109,7 µg/m³ — 2,2 пъти над нормата). Според РИОСВ-Враца отделни превишения може да се дължат и на трансграничен пренос на прахови частици над България — вероятно такъв е случаят от 1 април 2024 г., извън отоплителния сезон.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Причини за подобрението: газификация и присъединяване на сгради към топлофикацията, саниране на многофамилни жилищни сгради, подмяна на стари горивни уреди, мокро почистване на уличната мрежа и по-меките зими през последните години (вж. раздели 5 и 6).

Други показатели: NO2, SO2, CO, O3 и ФПЧ2,5

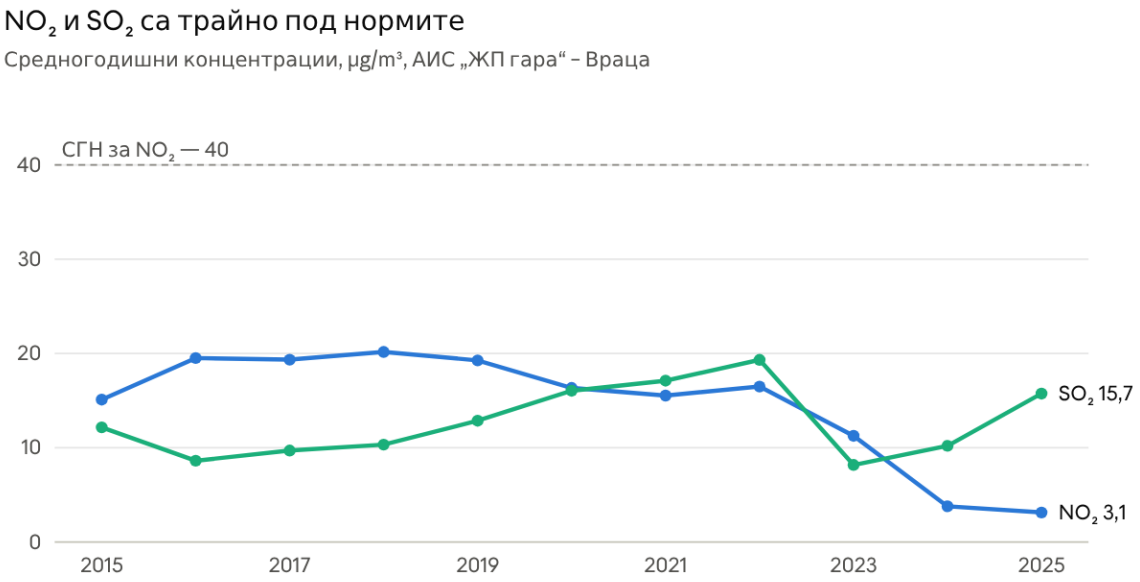
За серния диоксид, азотния диоксид, въглеродния оксид и озона през целия период 2015–2025 г. не са регистрирани нарушения на нормите по Наредба № 12. Изключение е озонът през 2017 г., когато РИОСВ-Враца отчита единични превишения на 8-часовата норма за опазване на човешкото здраве (120 µg/m³), без да се достигне прагът за информиране на населението.

Таблица 4. Средногодишни концентрации на основните замърсители, АИС „ЖП гара“ – Враца

Година	ФПЧ10, µg/m³	O3, µg/m³	CO, mg/m³	NO2, µg/m³	SO2, µg/m³
2015	38,92	52,82	0,37	15,10	12,16
2016	37,67	48,78	0,38	19,51	8,62
2017	30,84	60,22	0,36	19,34	9,70
2018	29,23	53,07	0,36	20,16	10,33
2019	29,29	50,03	0,32	19,26	12,86
2020	25,50	50,19	0,30	16,34	16,04
2021	22,10	50,20	0,29	15,53	17,11
2022	22,72	56,53	0,25	16,49	19,32
2023	21,57	53,45	0,25	11,26	8,17
2024	19,61	48,78	0,21	3,78	10,20
2025	14,59	47,19	0,19	3,13	15,74
Норма	**40 (СГН)**	**120 (8-ч.), 180 (ПИН)**	**10 (8-ч.)**	**40 (СГН)**	**125 (СДН)**

Източник: годишни доклади на РИОСВ-Враца за съответната година. За O3, CO и SO2 в докладите са дадени средногодишни стойности; нормите за тях са за по-кратки периоди на осредняване и са дадени за сравнение.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Фигура 3. Източник: годишни доклади на РИОСВ-Враца, 2015–2025 г.

Азотен диоксид (NO2). До 2022 г. средногодишната концентрация е 15–20 µg/m³ — над половината от нормата. През 2024–2025 г. тя рязко спада до 3–4 µg/m³. Толкова рязка промяна за една година трудно се обяснява само с промени в източниците на емисии; възможна причина е смяна или калибриране на анализатора. РИОСВ-Враца не коментира промяната, затова при използване на данните за NO2 за 2024–2025 г. се препоръчва проверка в ИАОС. И в двата случая концентрациите са под бъдещата норма от 20 µg/m³ (от 2030 г.). Основните източници са автомобилният транспорт и горивните процеси.

Серен диоксид (SO2). Средногодишните стойности са 8–20 µg/m³ и колебаят без ясна тенденция. Няма регистрирани превишения на средноденонощната норма от 125 µg/m³. Източници са изгарянето на въглища в бита и промишлените горивни процеси. По новата директива от 2030 г. ще се въведе и средногодишна норма за SO2 от 20 µg/m³; стойностите за 2022 г. (19,3) и 2025 г. (15,7) са близо до нея.

Въглероден оксид (CO). Средногодишната концентрация плавно намалява от 0,37 до 0,19 mg/m³ — много под 8-часовата норма от 10 mg/m³. Това отразява по-малкото изгаряне на твърдо гориво и обновяването на автопарка.

Озон (O3). Средногодишните стойности са стабилни (47–60 µg/m³). Озонът не се емитира пряко, а се образува от азотни оксиди и летливи органични съединения при високи температури и слънчева радиация, затова пиковете му са през лятото. През 2023–2025 г. няма превишения нито на прага за информиране (180 µg/m³), нито на целевата норма (120 µg/m³).

ФПЧ2,5 и други замърсители. ФПЧ2,5, бензен, полиароматни въглеводороди и тежки метали в аерозоли не се измерват в гр. Враца, затова за тях няма официални данни. ФПЧ2,5 са част от ФПЧ10; при битовото отопление дялът им обикновено е висок. Затова е възможно зимните концентрации на ФПЧ2,5 да достигат бъдещата средногодишна норма от 10 µg/m³, но това не може да се провери без измервания.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Източници на емисии

Основният източник на фини прахови частици в гр. Враца през отоплителния сезон е изгарянето на твърди горива (дърва и въглища) в битовия сектор, съчетано с неблагоприятни метеорологични условия. Това е изводът на РИОСВ-Враца в годишните доклади. Допълнителен принос имат автомобилният транспорт, вторичното разпрашаване от пътната мрежа и отделни промишлени обекти. Големи горивни инсталации на територията на РИОСВ-Враца няма.

Таблица 5. Основни групи източници и техния принос

Група източници	Основни замърсители	Характер на въздействието
Битово отопление на твърдо гориво	ФПЧ10, ФПЧ2,5, CO, SO2, ПАВ	Водещ източник на ФПЧ10 от октомври до март; ниски емисионни височини в жилищните квартали
Автомобилен транспорт	NO2, CO, ФПЧ10 (вкл. от вторично разпрашаване), ЛОС	Целогодишно, по основните пътни артерии; по данни за страната транспортът формира над 65 % от емисиите на CO
Промишленост и енергетика	прах, NOx, SO2, CO, ЛОС	Организирани източници с контролирани емисии; локално въздействие
Неорганизирани източници	прах	Строителство, складове за насипни материали, депа, кариери
Трансграничен пренос	ФПЧ10	Отделни епизоди с превишения извън отоплителния сезон

Таблица 6. По-значими обекти с неподвижни източници на емисии в община Враца

Обект	Местоположение	Дейност / инсталации	Контрол на емисиите
„Холсим (България)“ АД	с. Бели извор	Производство на циментов клинкер и цимент (пещ № 2, суровинна и въглищна мелница, циментови мелници № 1–3); комплексно разрешително	Собствени непрекъснати измервания (СНИ) и периодични измервания по над 30 изпускащи устройства; без нарушения през 2025 г.
Подземно газово хранилище „Чирен“ („Булгартрансгаз“ ЕАД)	с. Чирен	Горивна инсталация с обща номинална топлинна мощност 124,1 MW (газотурбинни и газомоторни компресори, подгреватели) на природен газ	Периодични измервания по 22 горивни инсталации; без нарушения

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Обект	Местоположение	Дейност / инсталации	Контрол на емисиите
„Топлофикация – Враца“ ЕАД	гр. Враца	ТЕЦ „Градска“ и ОЦ „Младост“ — водогрейни котли и когенератори на природен газ и котли на биомаса (слънчогледова люспа/пелети)	Периодични измервания; без нарушения
Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Враца и Мездра („Екопроект“ ООД)	община Враца	Депониране на отпадъци; газови кладенци	Месечен/полугодишен мониторинг на сметищния газ
Асфалтосмесителна инсталация („Кралтрейс“ ООД)	землище на с. Косталево	Производство на асфалтови смеси на природен газ	През 2025 г. наложена текуща санкция за превишение на нормата за прах
Други средни горивни инсталации	гр. Враца, с. Чирен	Парни и водогрейни котли на природен газ („Млечен рай 2“, „Нивего“, „Екопродукт Мегия“, „Центромет“ и др.)	Периодични измервания; без нарушения

Източник: годишен доклад на РИОСВ-Враца за 2025 г.

Контролна дейност на РИОСВ-Враца по компонент „Въздух“ (2025 г.). Извършени са 99 планови проверки на 90 обекта и 22 извънредни проверки. Оценени са 227 доклада от собствени непрекъснати и периодични измервания на емисии. Наложени са 2 текущи месечни санкции за замърсяване над нормите; едната е спряна след демонтаж на инсталацията.

Количествена инвентаризация на емисиите по сектори за община Враца не е публикувана в годишните доклади на РИОСВ. Такава се съдържа в програмата на общината за КАВ за 2019–2023 г., която не беше достъпна за този анализ.

Програма за КАВ и мерки

Заради превишенията на нормата за ФПЧ10 община Враца изпълняваше последователно две програми по чл. 27 от ЗЧАВ. Целта беше броят на превишенията на СДН да падне под допустимите 35 годишно — постигнато за първи път през 2020 г. и запазено до 2025 г.

Таблица 7. Програми за КАВ на община Враца

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Програма	Период	Резултат
Програма за намаляване на нивата на ФПЧ10 и достигане на установените норми (актуализация)	2015–2018	Превишенията намаляват от 88 (2015 г.) на 38 (2018 г.)
Актуализирана програма за управление на КАВ в община Враца	2019–2023	Превишенията падат под 35 от 2020 г.; 5 превишения през 2023 г.

През 2024–2025 г. общината вече не е нормативно задължена да изпълнява програма. Според РИОСВ-Враца нито една община в областта не попада в това изискване.

Основни мерки от програмата за 2019–2023 г. (по годишните доклади на РИОСВ-Враца):

- **Битово отопление:** поетапно увеличаване на домакинствата, които се отопляват на газ или от топлофикация; продължаване на газификацията на жилищни и обществени сгради; саниране на многофамилни жилищни сгради; подмяна на стари горивни уреди на твърдо гориво с нови или монтиране на филтри; проучване на броя домакинства, които се отопляват на дърва и въглища.
- **Транспорт и пътна мрежа:** системно машинно миене и метене с вода на уличната мрежа, особено по маршрутите на обществения транспорт; ограничаване на инертните материали при зимно поддържане; контрол на превоза на насипни товари с покривала; проучване за електрически градски транспорт.
- **Административни мерки:** поддържане на автоматизирана система за информиране на населението за КАВ и за неблагоприятни метеорологични условия; ежегоден доклад за изпълнението; определяне на местни норми за допустими емисии в райони с повишен риск; данъчни стимули за ползване на стандартизирани и нискоемисионни горива.

Текущи проекти. Община Враца изпълнява проекта „Враца – чист и зелен град“ по Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. (приоритет „Въздух“) на стойност 2,5 млн. евро, с период на изпълнение от 8 декември 2025 г. до 8 май 2029 г. Проектът е насочен към озеленяване на градската среда за намаляване на вторичното разпрашаване и концентрациите на ФПЧ10.

Изводи

1. Качеството на атмосферния въздух в гр. Враца през 2023–2025 г. отговаря на всички норми по Наредба № 12 за наблюдаваните показатели (ФПЧ10, SO2, NO2, CO, O3).
2. ФПЧ10 е единственият проблемен показател в миналото. Средногодишната концентрация е намаляла с 63 % — от 38,9 μg/m³ (2015 г.) до 14,6 μg/m³ (2025 г.), а превишенията на СДН — от 88 на 1 годишно. От 2020 г. броят на превишенията е под допустимите 35.
3. Превишенията и най-високите концентрации на ФПЧ10 са концентрирани през отоплителния сезон. Основната причина е битовото отопление на твърдо гориво при слаб вятър, мъгли и температурни инверсии.
4. Средногодишните концентрации на ФПЧ10 (14,6 μg/m³), NO2 (3,1 μg/m³) и SO2 (15,7 μg/m³) през 2025 г. са под бъдещите норми от 2030 г. Резервът при SO2 и ФПЧ10 обаче е малък, а за ФПЧ2,5 няма измервания.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

5. Промишлените източници (циментов завод „Холсим“ – Бели извор, ПГХ „Чирен“, „Топлофикация – Враца“) работят в рамките на нормите за допустими емисии според контрола на РИОСВ-Враца.
6. За конкретни инвестиционни предложения е препоръчително фоновото замърсяване да се оценява по данните на АИС „ЖП гара“ за последните 3–5 години. Резкият спад на NO2 през 2024–2025 г. следва да се сверява с ИАОС.

Източници

- Регионална инспекция по околната среда и водите – Враца. Доклади за състоянието на околната среда, 2006–2025 г. — използвани са докладите за 2015–2025 г.:
  - Доклад за 2025 г.
  - Доклад за 2024 г.
  - Доклад за 2023 г.
  - Доклад за 2022 г.
  - Доклади за 2021, 2020, 2019, 2018, 2017, 2016 и 2015 г.
- Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ, бр. 58/2010 г.).
- Директива (ЕС) 2024/2881 на Европейския парламент и на Съвета относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа.
- МОСВ. Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018–2024 г.
- Община Враца. Въздух.
- Сдружение БАМЕЕ. Профил на община Враца — проекти за качеството на въздуха.

1.4.3. Неорганизирани емисии в атмосферния въздух

Дейността по отглеждане на птици в закрити помещения не създава съществени неорганизирани емисии. Източници на неорганизирани емисии са транспортните средства (фуражовози, камиони за пелети, птици и тор) и аварийните дизел-агрегати, които са периодично действащи и с незначителен принос. Фуражът се разтоварва чрез закрит шнек директно в металните бункери, поради което не се формират неорганизирани прахови емисии. Сухият тор се натоварва директно в транспортните средства при почистване на сградите и не се съхранява открито на площадките.

1.4.4. Емисии на интензивно миришещи вещества във въздуха

Характерно за дейността е отделянето на специфични миризми (амоняк, сероводород, меркаптани, летливи мастни киселини и др.). За ограничаване на емисиите на интензивно миришещи вещества ще се прилагат: поддържане на суха постеля, оптимално хранене и поене, редовно почистване на сградите, своевременно изнасяне на тора, съхранение на течната торова маса в затворено торохранилище, ежедневно събиране на умрелите птици в хладилни камери. С оглед на отстоянията до населените места не се очаква разпространение на интензивни миризми до жилищните територии.

1.5. Въздействие върху водите.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Инвестиционното предложение не е свързано с формиране на производствени отпадъчни води и заустване във водни обекти. Битово-фекалните води се събират във водоплътни изгребни ями и се извозват за пречистване в ПСОВ – Враца. Течната торова маса от Център № 8 ще се съхранява във водоплътно метално торохранилище.

Водоснабдяването ще се осъществява от съществуващото водовземно съоръжение „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“ след издаване на разрешително за водовземане. Съгласно становището на БДДР разполагаемите ресурси на ПВТ BG1G000K1AP043 са 201 l/s, общото разрешено водовземане – 7 l/s, изчисленият експлоатационен индекс – 6 %, а свободните водни количества – 189 l/s (разполагаемите ресурси в землището на населеното място са 35,46 l/s). Предвиденото водовземане (средно около 2,2 l/s) е малка част от свободните водни количества и не се очаква да окаже значително въздействие върху количественото състояние на подземното водно тяло.

Съгласно становище на Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) с изх. № ПУ-01-58-(1)/31.01.2025 г. реализирането на инвестиционното предложение е допустимо спрямо целите и мерките, определени в ПУРБ 2022 – 2027 г. и ПУРН 2022 – 2027 г. в Дунавски район, и не се очаква да окаже негативно въздействие върху водите и водните екосистеми при спазване на посочените мерки и законови изисквания, включително: разрешителен режим за водовземането от подземни води съгласно Глава четвърта от ЗВ и Наредба № 1/10.10.2007 г.; спазване на изискванията на Наредба № 2 от 13.09.2007 г. и Правилата за добра земеделска практика; спазване на забраните по чл. 118а, ал. 1, т. 2, 3 и 4, чл. 134 и чл. 143 от ЗВ; съобразяване на местоположението на торохранилището с местоположението на „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“; спазване на изискванията на чл. 46, ал. 2 от ЗВ и на Наредба № 3/27.01.2021 г. при възникване на извънредни случаи, свързани с ликвидиране на заразна болест.

Разпоредбите на чл. 93, ал. 9, т. 3 от ЗООС не са приложими за инвестиционното предложение.

1.6. Въздействие върху почвите.

Инвестиционното предложение ще се реализира в рамките на съществуващи застроени площадки. Изкопните работи са ограничени до фундаментите на пристройките и торохранилището. Сградите са с бетонирани подове, а течната торова маса се съхранява във водоплътен съд, поради което не се очаква замърсяване на почвите. Оползотворяването на птичия тор за наторяване на земеделски земи, при спазване на Правилата за добра земеделска практика, ще има положителен ефект върху почвеното плодородие.

1.7. Въздействие върху земните недра.

Не се очаква въздействие върху земните недра. Не се предвижда добив на подземни богатства или инертни материали. Водовземането от подземни води ще се извършва при спазване на разрешителния режим по Закона за водите.

1.8. Въздействие върху ландшафта.

Центровете са съществуващи и инвестиционното предложение не предвижда изграждане на нови сгради за отглеждане на птици. Новите елементи (пристройки за печки и

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

металното торохранилище) са с малки размери, поради което не се очаква промяна на ландшафта.

1.9. Въздействие върху биологично разнообразие.

Площадките са част от територията на бивш птицекомбинат – силно антропогенно изменени територии, в които не се срещат природни местообитания и местообитания на видове с консервационна значимост. Технологията на отглеждане изисква изолиране на птиците от околната среда. Не се очаква въздействие върху растителния и животинския свят в района.

1.10. Въздействие върху защитени територии.

Площадките не попадат в защитени територии. Най-близките защитени територии са на значително отстояние, поради което не се очаква въздействие върху тях.

2. ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЕЛЕМЕНТИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА, ВКЛЮЧИТЕЛНО НА РАЗПОЛОЖЕНИТЕ В БЛИЗОСТ ДО ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Площадките на инвестиционното предложение не попадат в границите на защитени зони от Националната екологична мрежа. Най-близо разположената защитена зона е BG0000594 „Божия мост - Понора“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-262/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 41/18.05.2021 г.), на отстояние около 3,7 km (Център № 8) до 7,3 km (Център № 1).

Информация по чл. 10, ал. 1 и 2 от Наредбата за ОС:

- Описание на инвестиционното предложение – представено в раздел II от настоящата информация;
- Местоположение – инвестиционното предложение се реализира извън границите на защитени зони, в съществуващи центрове за отглеждане на птици в землищата на с. Мраморен и с. Чирен, общ. Враца;
- Засягане на защитени зони – не се засягат територии от защитени зони; не се предвижда нова техническа инфраструктура, която да засяга защитени зони;
- Използване на природни ресурси – вода от съществуващо водовземно съоръжение, без въздействие върху природни местообитания и местообитания на видове;
- Емисии и отпадъци – емисиите са локализирани в района на площадките; отпадъците и СЖП се предават на лица с разрешения.

Въз основа на критериите по чл. 16 от Наредбата за ОС може да се заключи, че:

- няма вероятност от пряко или косвено унищожаване, увреждане или фрагментиране на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони, тъй като инвестиционното предложение се реализира извън техните граници;

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- не се очаква безпокойство или намаляване на числеността и плътността на популациите на видове, предмет на опазване, предвид отстоянието и локалния характер на дейността;
- не се очаква генериране на шум, емисии и отпадъци, които да окажат отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели на защитена зона BG0000594 „Божия мост - Понора“;
- не се очаква кумулативно въздействие с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения.

Инвестиционното предложение няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони.

3. ОЧАКВАНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ УЯЗВИМОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ОТ РИСК ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ И/ИЛИ БЕДСТВИЯ.

Инвестиционното предложение не представлява риск от възникване на големи аварии. Не се предвижда производство, съхранение или употреба на опасни химични вещества и смеси в количества, обуславящи класифициране на предприятието като предприятие с нисък или висок рисков потенциал. Рисковите ситуации и мерките за недопускането им са описани в раздел II, т. 1, буква „е“.

4. ВИД И ЕСТЕСТВО НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО (ПРЯКО, НЕПРЯКО, ВТОРИЧНО, КУМУЛАТИВНО, КРАТКОТРАЙНО, СРЕДНО- И ДЪЛГОТРАЙНО, ПОСТОЯННО И ВРЕМЕННО, ПОЛОЖИТЕЛНО И ОТРИЦАТЕЛНО).

Видът на въздействието на инвестиционното предложение върху компонентите на околната среда и човешкото здраве е, както следва:

- Върху въздуха – по време на монтажа: пряко, краткотрайно, временно, незначително отрицателно (прах и газове от техниката); по време на експлоатацията: пряко, дълготрайно, постоянно, отрицателно с ниска степен (емисии на амоняк, прах и миризми), ограничено в района на площадките. В сравнение с разрешения с КР капацитет въздействието намалява;
- Върху водите – не се очаква значимо въздействие; водовземане при разрешителен режим, без заустване на отпадъчни води;
- Върху почвите – не се очаква отрицателно въздействие; положително непряко въздействие от оползотворяването на тора;
- Върху земните недра – не се очаква въздействие;
- Върху ландшафта – не се очаква въздействие;
- Върху биологичното разнообразие и защитените зони – не се очаква въздействие;
- Върху материалното и културното наследство – не се очаква въздействие;
- Върху персонала – пряко, дълготрайно, периодично, отрицателно с ниска степен – ограничава се с лични предпазни средства и спазване на правилата за безопасност;

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

- Върху населението – непряко, дълготрайно, положително по отношение на заетостта; не се очаква отрицателно въздействие върху здравето;
- От отпадъци – непряко, периодично, с ниска степен – ограничава се чрез разделно събиране и предаване на лица с разрешения;
- Дискомфорт (шум, миризми) – пряко, периодично, дълготрайно, с ниска степен, в рамките на площадките.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Таблица № IV.4-1. Матрица за оценка на потенциалните въздействия при реализация на инвестиционното предложение

Въздействие	Вероятност на поява на въздействието[1]	Териториален обхват на въздействието	Вид на въздействието		Степен на въздействието[3]	Характеристика на въздействието			Мерки за предотвратяване, намаляване или компенсиране на отрицателно въздействие
			Положителн/ отрицателно	Пряко/ непряко		Честота[4]	Продължи-телност[5]	Кумулативност	
По време на експлоатацията									
1.1. Върху въздуха	очаква се	площадките	отрицателно	пряко	ниска	постоянно	дълготрайно	Да – ниска степен	НДНТ за отглеждане на птици; суха постеля; покрито торохранилище
1.2. Върху водите	не се очаква	-	-	-	-	-	-	Не	Водоплътни ями и торохранилище; разрешително за водовземане
1.3. Върху почвите	не се очаква	-	положително (тор)	непряко	ниска	периодично	дълготрайно	Не	Правила за добра земеделска практика
1.4. Върху земните недра	не се очаква	-	-	-	-	-	-	Не	-
1.5. Върху ландшафта	не се очаква	-	-	-	-	-	-	Не	-
1.6. Върху биологичното разнообразие	не се очаква	-	-	-	-	-	-	Не	Изолиране на птиците от околната среда
1.7. Върху защитени зони	не се очаква	-	-	-	-	-	-	Не	-
1.8. Върху материалното и културното наследство	не се очаква	-	-	-	-	-	-	Не	-
1.9. Върху персонала	очаква се	площадките	отрицателно	пряко	ниска	периодично	дълготрайно	Не	ЛПС, инструктажи, ЗБУТ
1.10. Върху населението	очаква се	общината	положително (заетост)	непряко	ниска	постоянно	дълготрайно	Не	-

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

Въздействие	Вероятност на поява на въздействието[1]	Териториален обхват на въздействието	Вид на въздействието		Степен на въздействието[3]	Характеристика на въздействието			Мерки за предотвратяване, намаляване или компенсиране на отрицателно въздействие
			Положителн/ отрицателно	Пряко/ непряко		Честота[4]	Продължи-телност[5]	Кумулативност	
1.11. От отпадъци	очаква се	площадките	отрицателно	непряко	ниска	периодично	дълготрайно	Не	Разделно събиране, договори с лица по чл. 35 от ЗУО
1.12. Дискомфорт (шум, миризми)	очаква се	площадките	отрицателно	пряко	ниска	периодично	дълготрайно	Да – ниска степен	Поддръжка на вентилаторите; своевременно изнасяне на тора

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

5. СТЕПЕН И ПРОСТРАНСТВЕН ОБХВАТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО - ГЕОГРАФСКИ РАЙОН; ЗАСЕГНАТО НАСЕЛЕНИЕ; НАСЕЛЕНИ МЕСТА (НАИМЕНОВАНИЕ, ВИД - ГРАД, СЕЛО, КУРОРТНО СЕЛИЩЕ, БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕТО, КОЕТО Е ВЕРОЯТНО ДА БЪДЕ ЗАСЕГНАТО, И ДР.).

Всички дейности ще се извършват в границите на собствените имоти на дружеството. Въздействието ще бъде локално и ограничено в района на площадките и прилежащите земеделски територии. Не се очаква засягане на населението на с. Мраморен и с. Чирен, както и на други населени места. Обобщена информация за обхвата на въздействията е представена в Таблица № IV.4-1.

6. ВЕРОЯТНОСТ, ИНТЕНЗИВНОСТ, КОМПЛЕКСНОСТ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО.

Вероятността за поява на въздействия е свързана с нормалната експлоатация на инсталацията и е отразена в Таблица № IV.4-1. Интензивността на въздействията е ниска. Не се предполага комплексност на описаните въздействия.

7. ОЧАКВАНОТО НАСТЪПВАНЕ, ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТТА, ЧЕСТОТАТА И ОБРАТИМОСТТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО.

Въздействията по време на монтажните работи ще бъдат краткотрайни и обратими. По време на експлоатацията въздействията ще бъдат дълготрайни, с периодичност, свързана с производствените цикли, и обратими след прекратяване на дейността. Работният режим е непрекъснат (365 дни годишно), с дневна смяна за обслужващия персонал и денонощна охрана.

8. КОМБИНИРАНЕТО С ВЪЗДЕЙСТВИЯ НА ДРУГИ СЪЩЕСТВУВАЩИ И/ИЛИ ОДОБРЕНИ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.

Инвестиционното предложение ще се кумулира със съществуващата дейност в центровете на дружеството, като въздействието от инсталацията е разгледано като цяло. С оглед на намаляването на общия капацитет спрямо разрешения с КР не се очаква значимо кумулативно въздействие. В обхвата на въздействие не са разположени други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения със сходен характер.

9. ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ЕФЕКТИВНО НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА.

Ефективното намаляване на въздействията е възможно чрез: прилагане на НДНТ при интензивното отглеждане на птици (Решение за изпълнение (ЕС) 2017/302); балансиран хранителен режим; поддържане на суха постеля; съхранение на течния тор в покрит съд; спазване на Правилата за добра земеделска практика; мониторинг и поддръжка на технологичните съоръжения. Не се предполагат други отрицателни въздействия, които да налагат допълнителни мерки.

10. ТРАНСГРАНИЧЕН ХАРАКТЕР НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО.

Предвид местоположението и характера на инвестиционното предложение не се очаква трансгранично въздействие.

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

11. МЕРКИ, КОИТО Е НЕОБХОДИМО ДА СЕ ВКЛЮЧАТ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, СВЪРЗАНИ С ИЗБЯГВАНЕ, ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ ИЛИ КОМПЕНСИРАНЕ НА ПРЕДПОЛАГАЕМИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ОТРИЦАТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ.

Изложеното в тази точка покрива изискванията на чл. 93, ал. 5 от ЗООС.

Таблица № IV.11-1. Мерки за намаляване на отрицателното въздействие върху околната среда

№ по ред	Мерки	Период/фаза	Резултат на изпълнение
1	2	3	4
1	Уведомяване на ИАОС по реда на чл. 122а от ЗООС и актуализиране на КР преди експлоатация на центрове № 6 и № 8 като част от инсталацията	Преди експлоатация	Законосъобразна експлоатация на инсталацията
2	Водовземане от „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“ само след издаване на разрешително за водовземане и при спазване на условията му; измерване на водните количества	Преди и по време на експлоатация	Опазване на количественото състояние на ПВТ
3	Разполагане на металното торохранилище извън пояси I и II на СОЗ на „ТК1- СВ Феникс-Мраморен“; водоплътен съд с покритие; контрол на нивото и целостта	Монтаж и експлоатация	Опазване на подземните води от замърсяване
4	Оползотворяване на тора в земеделието при спазване на Наредба № 2/13.09.2007 г. и Правилата за добра земеделска практика	По време на експлоатация	Опазване на водите от замърсяване с нитрати
5	Прилагане на НДНТ за намаляване на емисиите на амоняк – хранене по фази, нипелни поилки, суха постеля, изнасяне на тора след всеки цикъл	По време на експлоатация	Ограничаване на емисиите на NH_3 и миризми
6	Сключване на договори с лица по чл. 35 от ЗУО за предаване на отпадъците; разделно събиране и водене на отчетност	По време на експлоатация	Екологосъобразно управление на отпадъците
7	Сключване на договор за предаване на умрелите птици на обект за обработка на СЖП; ежедневно събиране в хладилни камери	По време на експлоатация	Опазване на почвите, водите и здравето на населението
8	Проверки за херметичност на хладилните агрегати и водене на дневник съгласно Регламент (ЕС) 2024/573	По време на експлоатация	Предотвратяване на изпускането на флуорсъдържащи газове
9	Поддръжка на вентилаторите, печките и дизел-агрегатите; алармена система за микроклимата	По време на експлоатация	Ограничаване на шума и предотвратяване на аварии
10	Прилагане на мерките за биосигурност и на план за действие при заразни болести, съгласуван с ОДБХ-Враца	По време на експлоатация	Опазване на здравето на хората и животните

V. ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС КЪМ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Съгласно изискванията на чл. 4, ал. 2 от Наредбата за ОВОС възложителят е уведомил писмено кмета на Община Враца и кметовете на с. Мраморен и с. Чирен и е обявил

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com

инвестиционното предложение на интернет страница (www.ecodesign2010.com) на 21.01.2025 г. Кметът на Община Враца и кметовете на с. Мраморен и с. Чирен са предоставили информация на РИОСВ-Враца с писма изх. № 3200-21-(1)/27.01.2025 г., изх. № 46/10.02.2025 г. и изх. № 07/10.02.2025 г. Към момента на изготвяне на настоящата информация на възложителя не са известни постъпили становища и възражения от заинтересовани лица. [Да се допълни при наличие на информация.]

„ЕНТЕ 2017“ ООД
Адрес: гр. Асеновград 4230, бул. „България“ № 77
тел. +359 (0) 885 217 744
e-mail: 2017ente@gmail.com